

Novice iz Moravške doline

GLASILO OBČINE MORAVČE / JUNIJ/JULIJ 2023 / ŠTEVILKA 5 / LETNIK XXIV

5

2023

Praznovanje 32 let slovenske države / str. 8

»Številni narodi nimajo svoje države, zato je prav, da obujamo spomin na tiste, ki so z globoko narodno zavestjo, pogumom, modrostjo in odločnimi potezi položili temelje demokratične države,« je poudaril župan dr. Milan Balazic na proslavi ob dnevu državnosti.

Evropsko prvenstvo v ročni košnji / str. 18

V Moravčah bo od 28. do 30. julija potekalo evropsko prvenstvo v ročni košnji trave. Prvenstvo organizira Društvo podeželske mladine Moravče in vabi k obisku vse tri dni, saj so poskrbeli za pester program. Pridite in navijajte za slovenske kosce!

Pesem domovini v atriju gradu Tuštanj / str. 32

Kar trije moravški zbori so se pod vodstvom izkušenega mentorja Milana Kokalja poklonili naši lepi Sloveniji s koncertom Naša pesem domovini. Pesem je namreč tista, ki je slovenskega človeka spremljala skozi stoletja. Vedno in povsod. V dobrem in slabem.

Po poteh mladega Jurija Vege / str. 50

Tam, koder je Jurij Vega iz rodne Zagorice hodil po znanje v Moravče, danes poteka Vegova pot v šolo. To je urejena učna pot z informativnimi tablami o življenju in delu svetovno znanega Moravčana Jurija Vege in o naravnih habitatih, ki obkrožajo učno pot. Prireditev ob zaključku projekta je potekala 23. junija v središču Moravč.

V poletno vročino z dobro knjigo in hladno senco

BESEDILO: BERNARDA MAL

Knjigi Irene Androjna Modri otok in Maše Ogrizek Lisičja luna sta letošnji razpisani knjigi za tekmovanje za Cankarjevo priznanje. Knjigi sta navdušujoče branje, saj posegata v domišljijski in fantastični svet, ki ga mladi radi spoznavajo.

Modri otok je zgodba o namišljenem otoku z mističnimi zgodovinskimi elementi. Glavni junaki, osnovnošolci na počitniškem raziskovalnem taboru, odkrijejo kar preveč skrivnosti otoka in preprečijo prekomerno turistično onesnaženost prvinkega sveta. Prepletajo se kar tri zgodbe: raziskovalna, zgodba domačinov in zgodba potrošništva. Posuta je z ljubezenskimi zgodbicami in srhljivimi dogodki. Uh, do konca romana ne moreš uganiti, kaj bo na koncu. In sam konec odpira tisočera vprašanja in ne daje dokončnih odgovorov. To knjigo bodo brali učenci 8. in 9. razreda. Preberite jo že sedaj, da bo v septembru pred vami že drugo branje.

Lisičja Luna Maše Ogrizek je pravljica v enostavnem jeziku napisana zgodba 5 otrok, ki so se znašli v deželi brez časa. Tja jih je pripeljala nesreča, v kateri so utrpeli poškodbe in nihali med življenjem in smrtjo. Čudovita knjiga za spoznavanje odnosov današnjega sveta. Avtorica pravi, da ne piše za otroke, temveč piše kot otrok. Prav zato je knjiga zares prijetno in razumljivo branje. To knjigo berejo učenci 6. in 7. razreda.

Mlajši učenci pa bodo brali: 1. razred: Ela Peroci: Muca Copatarica, 2. in 3. razred: Tone Pavček: Juri Muri po Sloveniji, 4. in 5. razred: Nataša Konc Lorenzutti: Kakšno drevo zraste iz mačka

Pridite v hladno senco z dobro knjigo v rokah, v novem šolskem letu pa se potegujte za Cankarjevo priznanje, priznanje za poznavanje in uporabo svoje materinščine.

Novice iz Moravške doline

JUNIJ/JULIJ 2023
ŠTEVILKA 5
LETNIK XXIV

Novice iz Moravške doline je informativno glasilo Občine Moravče, ki je tudi izdajateljica. ISSN 2536-4057. Izhaja predvidoma desetkrat letno in ga prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Sedež in naslov uredništva
Občina Moravče
Vegova ulica 9
1251 Moravče
01 724 71 40

E-poštni naslov
moravske.novice@moravce.si

Uredništvo
Novic iz Moravške doline:

Odgovorna urednica
mag. Tatjana Čop

Lektorica
Bernarda Mal

Likovni urednik in oblikovanje
mag. Blaž Slapar

Uredniški odbor
Bojana Dorič
Irena Malovrh
Albina Močilnikar
Anja Ravnikar

Fotografija na naslovnici
Občina Moravče

Tisk
SCHWARZ PRINT d.o.o.

Naklada
1800 izvodov

Rokovnik izhajanj, navodila za pisce prispevkov in cenik oglasnega prostora so objavljeni na spletni strani www.moravce.si.

Naslednja številka izide 31. avgusta 2023. Prispevke za objavo pošljite na elektronski naslov moravske.novice@moravce.si. **Rok za oddajo je 7. avgust 2023.** Pisici sami jamčijo za verodostojnost vsebine objav ter za avtorstvo besedil in slikovnega gradiva. Novice iz Moravške doline so vpisane v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 374.

dr. Milan Balažic
župan občine Moravče

Moravški maček dobiva glas razvojnega tигра

Drage občanke in občani Občine Moravče.

Obdobje izza nas je verjetno najbolj dinamični del leta. Zato kar k stvari. Veliko vam imam povedati.

Nova šola, športna dvorana, telovadnica, zunanje športno igrišče, obnova starega dela šole in začetek gradnje doma starejših občanov

Na novem delu šole, skupaj s športno dvorano, telovadnico in zunanjim športnim igriščem, so se izvajala zaključna dela. Pridobili smo dodatna sredstva, s katerimi bomo čez poletje povsem obnovili tudi stari del šole: nova bo fasada, streha, vsa okna in vrata. Skratka, v novo šolsko leto bomo štartali z vrhunskim objektom, ki nam ga že zdaj vsi zavidajo. Vse je podrejeno temu, da svečano odprtje novega kompleksa predvidoma izpeljemo v petek, 1. septembra. Da bi investicijsko uspešno zaključili projekt, smo zato iz proračuna črtali nekaj cest, saj ima šola absolutno prednost. Te ceste bodo zanesljivo uvrščene v proračun za prihodnje leto. Kot vse kaže, bomo prav v tem času eno gradbišče zaprli, odprli pa novega: na drugi strani Vegove se začne graditi dom starejših občanov. Končno.

Novo optično omrežje, kanalizacija in evropska sredstva

Šestindvajsetega maja sem sprejel direktorja Runexa Stojana Nikoliča, ki mi je zagotovil, da se vzhodni del občine pospešeno priklaplja na novo optično omrežje, jeseni pa se dela prenašajo na zahodni del. Istega dne je bil odprt nov asfaltirani cestni odsek med Pogledom in Sv. Mohorjem. Na pogovor sem 2. junija povabil novo domžalsko županjo Renato Kosec. Dogovorila sva se za tesno

sodelovanje obeh občin, se pogovarjala o obuditvi projekta gradnje kanalizacijskega omrežja in podaljšanju glavnega voda iz domžalske občine na zahodni del naše občine, hkrati pa izoblikovala pobudo o skupni službi petih občin (Domžale, Lukovica, Mengeš, Moravče in Trzin) za lažje pridobivanje evropskih investicijskih sredstev.

Novi zdravstveni dom Domžale, obnova vodovodnega omrežja in evropsko prvenstvo v košnji

Na seji Občinskega sveta smo 7. junija poleg rebalansa proračuna sprejeli načrt za obnovo vodovodnega omrežja v naši občini in potrdili projekta gradnje povsem novega zdravstvenega doma – pravzaprav kar lokalnega kliničnega centra – v Domžalah na lokaciji Zaboršt. Naslednji dan sem sodeloval na sestanku organizatorjev letošnjega največjega dogodka na Moravškem: od 28. do 30. julija bomo gostili Evropsko prvenstvo v košnji trave, ki ga bo poleg športnega dela spremljala kopica zabavnih in drugih prireditev, s katerimi bomo stotinam gostov iz vse Evrope prikazali moravško tradicijo in kulturo.

Novo dvigalo v moravškem zdravstvenem domu in tretja ambulanta

Vponedeljek, 12. junija, sem sprejel direktorico Zdravstvenega doma Domžale Renato Rajapakse. Z zadovoljstvom sva ugotovila, da bo Zdravstvena postaja v Moravčah čez poletje dobila novo pridobitev, ki bo olajšala dostopnost – novo dvigalo. Prav tako sva se pogovarjala o tem, da bomo ob začetku delovanja novega Doma starejših občanov v Moravčah v njem odprli še tretjo ambulanto, ki bo seveda specializirana predvsem za naše starejše občanke in občane. Z novim letom pa dobimo novo zobozdravstveno ambulanto.

Novo gasilsko vozilo in sončna elektrarna

Vsredo, 14. junija, sem prisostvoval trenutku, ko so pred gasilski dom v Krašcah pripeljali novo gasilsko vozilo z vrhunsko protipožarno tehniko, ki smo ga uradno predali namenu na svečani prireditvi 1. julija. Tako se nadaljuje modernizacija gasilske opreme, ki nam bo skupaj z našimi usposobljenimi gasilci še naprej omogočala varno življenje tudi v izrednih razmerah. 16. junija me je obiskal direktor energetskih in okoljskih rešitev podjetja Petrol Marijan Kremžar. Izrazil je interes, da bi to podjetje vlagalo v gradnjo nove velike sončne elektrarne, ki jo načrtujemo na degradiranem območju blizu Drtije. Kajpada sem to pobudo z veseljem sprejel in projekt, ki bo poleg ostalega Moravčanom omogočil

energetsko samozadostnost in cenejšo elektriko, nadaljuje svojo pot – najprej s pridobivanjem potrebne dokumentacije.

Nove Moravče in obvoznica

Vsredo, 21. junija, smo organizirali sestanek investitorjev in lastnikov zemljišč na območju, uradno imenovanem MO16/18 (gre za področje od obstoječe Kmetijske zadruga do podjetja Krulc). Občina že pripravlja nov občinski podroben prostorski načrt, s katerim bomo pripravili vse potrebno za gradnjo 9 stanovanjskih objektov s 77 stanovanji, ki jih Moravče nujno potrebujejo. Med njimi bodo predvidoma tudi varovana stanovanja. Sam ta projekt ljubkovalno imenujem Nove Moravče – z veliko zelenja, novim parkom in otroškimi igrali, poslovnimi prostori, servisi, novo mestno ulico, parkirišči, pa tudi z novim veliko večjim trgovskim centrom Kmetijske zadruga. V četrtek, 29. junija, se je moravska delegacija pod vodstvom direktorja občinske uprave dr. Ivana Kende na Ministrstvu za infrastrukturo operativno dogovarjala o pospešitvi postopkov, ki so potrebni za začetek dolgo pričakovane moravske zahodne obvoznice. Vanjo smo v zadnjih letih vložili veliko truda in zdaj je čas, da tudi država ob vse bolj gostem prometu na naši regionalni cesti pristopi k izvedbi. Proračunsko postavko v državnem proračunu že imamo, sledi zagotovitev sredstev in nato odkup zemljišč.

Naš mali svet

Tako korak za korakom ustvarjamo naš mali svet skupnih prizadevanj za boljše življenje v

Moravški dolini. Če primerjamo razvoj naše doline, ko je bila še del občine Domžale s tem, kakršna je danes, lahko zagotovo potrdimo, da je bila ponovna ustanovitev naše lastne občine ne glede na vse uspešen projekt. Začetni odpori, nezaupanje in negotovost je bila sčasoma premagana. Izkazalo se je, da je bila ideja o moravški občini dobra ideja – tudi če so jo takrat občani na posvetovalnem referendumu najprej zavrnili in je naši občini na pot pomagalo Ustavno sodišče. Danes nikomur ne pride več na misel, da bi se odrekel novo pridobljeni lokalni skupnosti in njenemu razvojnemu potencialu.

Nekdaj precej zanemarjena krajevna skupnost Moravče je začela dobivati novo podobo. Ljudje so se na svojo staro novo občino pristno navezali. Počasi je naša občina postala pravi vzvod za razvoj lokalnih služb, ki so pomembne za življenje moravških družin. Občinska samouprava je postala nezaustavljiv in nepovrnljiv proces, ki lahko samo napreduje: danes bi lahko država na občino prenesla nove pristojnosti – recimo, izdajo gradbenih dovoljenj. Kdo bolje od nas ve, kako gospodariti s prostorom, v katerem živimo – mi ali oddaljeni ljubljanski birokrati?!

Tako kot mnoge druge in večje občine je tudi Občina Moravče upravno sposobna in finančno utrjena institucija, ki deluje vedno bolj samozavestno in neodvisno v uresničevanju vaših življenjskih interesov.

Z moravškim mačkom se ni dobro hecati. Zdaj ima tigrov glas.

Čestitka dijakom

Dragi dijaki.

Ob uspešnem zaključku šolskega leta vam iskreno čestitam, še posebej maturantom, ki so z opravljeno maturo prišli do velike življenjske prelomnice. Posebne čestitke gredo moravški zlati maturantki **Taji Vidic**, ki je svoj zrelostni izpit opravila z odliko.

Vsem skupaj želim še veliko uspehov pri nadaljnjih življenjskih kot tudi študijskih podvigih.

Dr. Milan Balažic, župan

Sprejem najboljših učencev pri županu

Tako kot vsako leto ob zaključku šolskega leta, je tudi letos župan dr. Milan Balažic povabil na sprejem najuspešnejše učence Osnovne šole Jurija Vege. Razredniki so učence izbrali glede na učni uspeh in posebne dosežke, ki so učence pozitivno zaznamovali v šolskem letu 2022/2023. Učenci so od župana prejeli knjižno nagrado, nato so se še nekaj časa družili ob manjši pogostitvi.

Vsem učencem čestitamo in želimo prijetne počitnice ter veliko uspehov tudi v prihodnje!

Župan pozdravil sprejem novega gasilskega vozila v Krašcah in se pridružil devetošolcem na valeti

Župan Občine Moravče dr. Milan Balažic je v sredo, 14. junija, v PGD Krašce pozdravil sprejem novega gasilskega vozila z vrhunskimi tehničnimi lastnostmi. Gre za pomembno pridobitev gasilcev, ki označuje nadaljnjo modernizacijo sredstev za gašenje požarov. Uradni prevzem se je odvijal 1. julija, čemur je v Krašcah sledila tudi tradicionalna gasilska veselica.

Župan je pot nadaljeval do gradu Tuštanj, kjer so svoj odličen program o prednostih in slabostih generacije Z ob zaključku šolanja na Osnovni šoli Jurija Vege pripravili devetošolci. Mladenkam in mladeničem generacije Z je v svojem nagovoru zaželel vztrajnost pri nadaljevanju šolanja in pogum pri novih izzivih na življenjski poti.

S sedme seje Občinskega sveta

BESEDILO: IRENA MALOVRH, FOTOGRAFIJA: OBČINA MORAVČE

Vsredo, 7. junija, so se člani Občinskega sveta Občine Moravče sestali na 7. redni seji.

Med drugim so obravnavali tri pomembne teme: modernizacijo vodovodnega sistema, gradnjo novega zdravstvenega doma v Domžalah in zaključek gradbenih del na OŠ Jurija Vege. Z rebalansom občinskega proračuna je zagotovil dodatna sredstva (kredit) za skorajšnje dokončanje novega prizidka šole, športne dvorane in zunanjšega igrišča ter energetske sanacije starega dela šole (nova fasada, streha, okna, vrata itn.).

Za pospešitev obnove vodovodnega sistema v Moravški dolini je Svet potrdil investicijski projekt, na osnovi katerega se bo lahko Občina prijavila na različne razpise za evropska in državna sredstva.

Občinski svet je na pobudo župana dr. Milana Balažica razširil dnevni red z investicijskim projektom za novi skupni osrednji Zdravstveni dom v Domžalah, ki bo na voljo tudi občanom Moravč.

Neposredno pred sejo so si svetniki in svetnice koalicijskega Partnerstva za razvoj (Gibanje Svoboda, Neodvisna lista Marka Kladnika, Nova Slovenija-krščanski demokrati, Slovenska ljudska stranka, pa tudi svetnik liste Moravska dolina) ogledali potek

zaključnih del na gradbišču prizidka k šoli in športne dvorane ter na seji potrdili še dodatna sredstva, potrebna za dokončanje projekta ter nujna dopolnila za zagotavljanje nemotenega delovanja vrtca.

Predvideni datum odprtja prizidka osnovne šole Jurija Vege in športne dvorane je 1. september 2023.

Sklepi uredniškega odbora Novic iz Moravske doline

Uredniški odbor občinskega časopisa Novice iz Moravske doline je na seji 13. julija 2023 sprejel naslednje sklepe glede objav svetniških skupin (strank oziroma list):

1. Dolžina objav se omeji na ¼ strani (1300 znakov brez presledkov).
2. Prispevki ne smejo biti žaljivi ali zlonamerni.
3. Prispevki niso namenjeni obračunavanju z drugimi svetniškimi skupinami ali osebami, pač pa konstruktivni kritiki, objavam različnih stališč in razmišljanj, ki so povezana z razvojem občine Moravče v širšem pomenu.
4. Rok za oddajo je 7 dni daljši od objavljenega roka v rokovniku na spletni strani občine.

Članice uredniškega odbora so v razpravi soglašale, da so seje občinskega sveta namenjene izmenjavi mnenj svetnikov in svetniških skupin. Seje so vse snemane v celoti, posnetke pa si lahko občani ogledajo kadarkoli v javno dostopnem arhivu. Zato ni potrebe po obračunavanju na straneh občinskega časopisa.

Članice uredniškega odbora od odgovorne urednice pričakujejo, da začne z izvajanjem zgornjega sklepa naslednji dan po seji, to je 14. julija 2023 in iz vsebine umakne prispela prispevka dveh svetniških skupin za peto številko novic, saj sta žaljiva.

Članice uredniškega odbora:

Bojana Dorič, I.r., Albina Močilnikar, I.r., Irena Malovrh, I.r., Anja Ravnikar, I.r.

Valeta generacije 1968

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: BOJAN DORIČ

Vsako leto konča nova generacija učencev šolanje z valetom, ki je potem navdih za vse generacije, da se srečujejo in obujajo spomine na pretekla leta, preživeta na osnovni šoli. V letu 2023 mineva 55 let, odkar smo leta 1968 imeli zaključno valetu in zapustili šolske klopi v OŠ Jurij Vega Moravče. Šolanje sta zaključila dva razreda.

Po končani OŠ smo se učenci razkropili po različnih srednjih šolah po Sloveniji. Prijateljstvo, ki smo ga stekali v letih skupnega šolanja, je ostalo do današnjih dni. Srečevali smo se vsakih pet let in obujali spomine. Pogovarjali smo se o podvigih v srednjih in višjih šolah, kasneje pa o družini, naših otrocih, sedaj pa o naših vnukih in seveda o priljubljeni temi, o našem zdravju.

Letošnje srečanje je potekalo 19. maja. Bilo je zelo prijetno in veselo. Pripravili smo projekcijo slik izpred petdesetih let, ki jih je naredil pokojni učitelj Franc Novak in prikazujejo izgradnjo šole leta 1967, nekatere tedanje šolske dejavnosti in razvoj Moravč ter slike vseh dosedanjih srečanj. Bilo je zelo zanimivo, kajti treba je bilo prepoznati na fotografijah svoje sošolce in tudi sebe. Minilo je kar nekaj ur ogleda in prepoznavanja na

fotografijah ter pogovorov o tem, kako je bilo v času našega obiskovanja osnovne šole.

Šola, v katero smo hodili mi, ni več takšna, kot smo jo zapustili davnega leta 1968. Zaradi velikega števila šolarjev in potreb občine jo širijo in obnavljajo. Vsak dan lahko opazujemo, kako na mestu stare telovadnice gradijo in opremljajo nove učilnice, jedilnico in veliko, moderno in lepo športno dvorano, ki bo služila ne samo šolarjem, ampak tudi večjim prireditvam v občini.

Čeprav smo že starejši, si želimo, da bi večkrat lahko obiskali prostore nove šole, če ne drugače, ko bomo spremljali svoje vnuke. Z željo, da se vidimo čez 5 let zdravi in v še večjem številu, smo se razšli. V nas pa bodo še dolgo odmevali lepi spomini na današnje srečanje.

Generacija leta 1973 na jubilejni valeti

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: BOJANA DORIČ

Vmesecu juniju se po šolah vrstijo zaključne prireditve za devetošolce. Valeta je slavnostni dogodek ob koncu obiskovanja osnovne šole, ki se vtisne v spomin. Pred 50. leti smo imeli valetu učenci dveh razredov generacije 1973. Spominjam se, da so tega davnega leta učitelji pripravili podelitev končnih izkazov, učenci smo skrbno pripravili pogostitev, glasbo in okrasili razrede. Vse to se je dogajalo v novi šoli Jurij Vega Moravče, katere odprtje je bilo leta 1967.

Prvi razred smo obiskovali še v stari šoli, na mestu, kjer danes stoji Pošta. Drugi razred smo obiskovali v majhni stavbi, imenovani salon, nasproti cerkve. Od tam smo večkrat opazovali tehtanje živine na veliki zunanji tehtnici. Tretji razred pa smo delno obiskovali v velikem Zadružnem domu, zaključili pa smo ga že v novi šoli. Zelo smo bili ponosni na veliko, prostorno in sodobno opremljeno novo šolo.

Vse te spomine in še več, smo obujali na jubilejnem srečanju v petek, 9. junija, v gostilni Frprav. Zbralo se nas je lepo število sošolcev in dva učitelja: Dragica Moldovan in Slavko Hren, ki nas na obletnicah valet vedno obiščeta. Kar nismo mogli verjeti, da je od zaključka osnovne šole minilo že 50 let. V uvodnem delu smo se po pozdravu in zahvali učiteljema, ker sta si vzela čas in prišla med nas,

spomnili vseh umrlih sošolcev in sošolk in njihov spomin počastili s tišino. Ker je bil zunaj topel in sončen dan, smo se odločili za slikanje v naravi. Po slikanju smo si privoščili okusno pripravljeno večerjo. Ob domačih dobrotah, ki smo jih napekli sami udeleženci, je stekel klepet o dogodkih iz šolskih dni in tudi o življenju, ki ga živimo danes.

Jubilejno srečanje smo počastili z jubilejno torto in penino. Čas je neusmiljeno hitel in čeprav smo si imeli še veliko povedati, so nas prvi sošolci in sošolke že zapuščali. Sledilo je neizbežno slovo in obljuba, da se ponovno srečamo čez 5 let. Majhne stekleničke z ornamentom in letnico 1973, ki jo je vsak dobil v dar, bodo še dolgo spominjale na nepozabno srečanje.

Besedilo: Albina Močilnikar
Fotografije: Matej Pušnik

32 let

slovenske države

b koncu letošnjega prvega vročinskega vala, ko se je po petkovi nevihti razjasnilo nebo in ozračje ohladilo na prijetnih junijskih 20 stopinj, je v središču naše občine zadonela slovenska himna. V počastitev dneva državnosti je že 32. leto zapored potekala osredna občinska proslava, kjer je zbrane nagovoril župan dr. Milan Balažic.

Himni Republike Slovenije je sledila himna EU in polaganje vencev k spomeniku slovenske samostojnosti. Venca so položili župan občine Moravče dr. Milan Balažic in predstavnik območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Miha Žavbi s spremstvom. Pevci Peškega okteta so izvedli slovensko ponarodelo »Slovenec sem!« Peški oktet je poleg moravškega upokojenskega zbora pevsko obogatil letošnjo slavnost. Medgeneracijsko sodelovanje, ki je povezovalo izkušene pevce in mlade glasbenike, je bila povezovalna nit letošnje proslave. Sožitje generacij daje najboljše sadove.

Z uvodno mislijo je prisotne občane in goste nagovorila letošnja povezovalka dogodka Bernarda Mal: »Pred 32 leti so zastave v rokah mnogih Slovencev plapolale pred parlamentom. Vznesenost in sreča sta plapolali tudi med ljudmi. Bili smo bratje z enakim ciljem; imeti svojo domovino. Mnoge je legendarni stavek »Jutri je nov dan.« zasklel, saj so takrat že vedeli, kaj prinaša nov dan – 10 dnevno vojno, s katero smo izbojevali tisočletne sanje naših prednikov.«

Župan je najprej pozdravil vse navzoče in nekdanjega častnega konzula Republike Slovenije v Avstraliji Derryja Madisona ter poslanca DZ Rada Gladka. Kako pomembno je spoštovanje dogodkov, ki so se odvijali pred 32 leti, je v svojem nagovoru poudaril tudi župan dr. Milan Balažic. »Številni narodi nimajo svoje države, zato je prav, da leto za letom obujamo spomin na tiste, ki so z globoko narodno zavestjo, pogumom, modrostjo in odločnimi potezami položili temelje demokratične države. Dela številnih pisateljev, pesnikov, politikov pred stoletji so začela izpričevati in pisati slovensko besedo. Naši predniki so za to, da danes obstajamo, umirali na številnih frontah. Zato je spoštovanje naše zgodovine naša trajna zaveza. Odločnost in zrelost, da smo pravilno razumeli sporočilo časa, sta nas pripeljali k temu, da

enkratne zgodovinske priložnosti nismo zamudili. Le pripravljenost na odprt in strpen dialog, ki zagotavlja široko vključenost, prinaša dobre odločitve pri reševanju javnih zadev. Bolj kot zakoni so pomembni naši odnosi in medsebojno spoštovanje. Če se bomo pogovarjali in se slišali, se upoštevali, bodrili in si pomagali, nam je skoraj vse dosegljivo,« je s svojim nagovorom na domoljubna čustva potrkal župan.

Še ena izmed pesmi, posvečenih domovini, »Domovina, mili kraj« je sledila v ubranem zvenu Peškega okteta. Mlada pevka Katarina Grad je ob klavirski spremljavi svoje mamice Nastje zapela Mojčino pesem (iz filma Srečno, Kekec!) in nas z ljubkim glasom popeljala v gore med planinsko cvetje. Katarina je zaključila tretji razred Podružnične osnovne šole Vrhpolje

in prihaja iz glasbene družine. Glasbenik je bil že njen pra-pra dedek Aleš Capuder in pradedek Miro Capuder, dolgoletni pevovodja in kapelnik moravške godbe.

Še eno znano, skoraj že ponarodelo slovensko pesem »Moja dežela«, ansambla Slovenski muzikanti, je zbor moravških upokojencev zapel v spremstvu harmonikarskega orkestra GŠ Bučar. s Prepoznavnemu refrenu

»Slovenija, Slovenija, le tu sem doma« in ritmu katere so se odzvali tudi obiskovalci. Na trobenti jih je spremljal še en opazen list naše gore, Matija Svetlin.

V prazničnem duhu so s svojim nastopom in koreografijo razveselile mažoretke, Moravške lilije, ki so skupaj s pihalno godbo Moravčev zaplesale ob ritmičnih Slovenske koračnice. V svojem več kot 5-letnem delovanju so dosegle pomembne uspehe na tekmovanjih in razveselile obiskovalce mnogih prireditev.

Pravo sozvočje generacij pa je bilo čutiti ob nastopu, ki je sledil. Mladi pop band »Tapravi pubeci«, katerega člani so pred dobrim letom šele zapustili osnovnošolske klopi, so skupaj z upokojskim zborom odigrali Domiceljovo »Slovenskega naroda sin«. S samostojno izvedbo pesmi »Ne bom pozabil na stare čase« so fantje presenetili zbrano občinstvo. Taprave pubece sestavljajo: Nejc Klopčič – ritem kitara in vokal, Timotej Hercog – solo kitara, Jaka Grilj – bobni in klaviatura ter David Križman – bas kitara.

V predzadnji točki je mešani upokojski zbor z ansamblom zaigral znano skladbo Mull of Kintyre avtorja Paula Mc Cartney,

s skupino Wings, v kateri poje hvalnico svojim krajem. V prilagojenem tekstu jo je izvajala tudi primorska skupina Requiem, ki je prvotno besedilo prevedla v slovenščino in zapela hvalnico Primorski. Mentor in zborovodja Milan Kokalj je besedilo priredil lepotam Moravške doline in ob slovenski glasbeni podlagi harmonik izvajal skladbo »Na Moravško«.

Slavna prireditev se je zaključila s pesmijo, ki jo nosimo Moravčani v srcih kot svojo himno, z našo, domačo legendarno »Moravško dolino«. Najlepše zazveni prav s Pihalno Godbo Moravčev.

Na Moravško

(priredba pesmi Mull Of Kintyre, orig. izvedba Paul McCartney & Wings)

Vračam se na - Moravško za zmeraj,
tam sem doma, kjer Rača izvira, o na Moravško.
Gozdovi v soncu in modro nebo,
tukaj so kraji, kot čisto zlato.
Tukaj narava in sonce žari
in prav to naredilo je dobre ljudi.

Vračam se na Moravško za zmeraj ...

Povsod sem že hodil, povsod sem že bil,
žulje na tuji sem zemlji dobil.
Srce je nemirno me gnalo nazaj
na Moravško se vračam, v svoj rodni kraj.

Vračam se na Moravško za zmeraj ...

Gozdovi v soncu in modro nebo,
tukaj so kraji, kot čisto zlato.
Tukaj narava in sonce žari
in prav to naredilo je dobre ljudi.

Vračam se na Moravško za zmeraj ...

Vračam se na Moravško za zmeraj,
tam sem doma, kjer Rača izvira, o na Moravško!

Pomlad v Gasilski zvezi Moravče

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: EVA JANČIGAJ

V gasilski zvezi Moravče smo dejavni vse leto. Tudi spomladi letos smo bili zelo dejavni. Vseh pet društev se je udeleževalo raznih tekmovanj, organizirali smo dogodke in se izobraževali.

Mladinski kviz Regije Ljubljana III, 25. marec

Marca je v Moravčah potekal mladinski kviz Regije Ljubljana III. Iz GZ Moravče se je tekmovanja udeležilo 6 ekip, 3 pionirske in 3 mladinske. Mladinci iz PGD Krašče so na tekmovanju postali regijski prvaki ter se tako uvrstili na državno tekmovanje, ki je potekalo 15. aprila. Na državnem tekmovanju je ekipa dosegla odlično osmo mesto. Mladincem in mentorjem čestitamo. Hvala OŠ Jurija Vege Moravče in PGD Moravče za nudenje prostorov, v katerih sta potekala teoretični in praktični del tekmovanja. Hvala vsem, ki so sodelovali pri organizaciji in izpeljavi dogodka, saj je bilo vanj vloženih veliko prostovoljnih ur.

Srečanje veteranov Ljubljana regija III, 5. maj

Na Cegunci je maja potekalo srečanje veteranov regije Ljubljana III. Udeležencev je bilo 446 iz osmih gasilskih zvez. Veterane so pozdravili predsednik za veterane Regije Ljubljana III Janez Vidic, predsednik regijskega sveta Ljubljana III Slavko Jalovec, župan Občine Moravče dr. Milan Balažic, predsednik GZ Moravče Jurij Božjak in predsednik veteranske komisije Mihael Šlibar. Na dogodka so se ekipe veteranov pomerile v tekmovanju. Samo prireditev pa so popestrili Matevž Mars s harmoniko in pevci Grajskega okteta. Prireditev je povezovala Eva Jančigaj, tajnica GZ Moravče. Najlepše se zahvaljujemo PGD Vrhpolje, PGD Krašče in PGD Moravče, ki so pomagali pri izpeljavi dogodka s prostovoljnim delom, da je dogodek uspel.

Mladinsko tekmovanje v orientaciji, 6. maj

V Topolah je potekalo tekmovanje v orientaciji. Ekipe pionirjev, pionirk, mladink, mladincev in pripravnikov so se uvrstili na regijsko tekmovanje, na katerem je ekipa mladink PGD Krašče osvojila prvo mesto in se ponovno uvrstila na državno tekmovanje.

Občinsko tekmovanje GZ Moravče, 27. maj

Maja je GZ Moravče organizirala občinsko tekmovanje. Dopoldan je potekalo tekmovanje pionirjev, mladincev in veteranov. Po razglasitvi rezultatov je vse navzoče pozdravil župan občine Moravče dr. Milan Balažic in pohvalil delo mladine in mentorjev. Sledila je podelitev naziva častni predsednik GZ Moravče gasilskemu tovarišu Ivanu Lebarju. Tako smo se mu zahvalili za vse dobro delo, ki ga je opravil v svojih mandatih. Popoldan je sledilo tekmovanje članov in članic A in B. Tudi ta del tekmovanja je odlično uspel. Po razglasitvi rezultatov je sledil zaključek izobraževalnega tečaja za pripravnike. Vsi, ki so uspešno zaključili izobraževanje, so prejeli čine in priznanja.

Zaključek tečaja »Višji gasilec«, 3. junij

Junija smo zaključili z izobraževalnim tečajem za višje gasilce. Kar 26 članov GZ je iz operativnih gasilcev napredovalo v naziv višji gasilec. Tečaj je potekal od decembra 2022. Sestavljen je bil iz teoretičnega in praktičnega dela. Na koncu sta sledila izpita iz obeh delov. Ocenjevalca, ki sta bila iz tujih gasilskih zvez, sta pohvalila znanje, ki so ga tečajniki pridobili. GZ Moravče je ponosna, da gasilci radi pridobivajo nova znanja, saj se tako poveča kakovost in usposobljenost gasilcev ob intervencijah. Velika zahvala gre organizaciji in predavateljem, ki so bili vsi iz Gasilske zveze Moravče. Zavedamo se, kako zahtevna je priprava predavanj za izobraževanja. Za vaš čas in voljo se vam iz srca zahvaljujemo!

Da GZ Moravče tako uspešno deluje, so zaslužni prav vsi člani, tako mladina, kot člani in veterani. Hvaležni smo, da se s prostovoljnimi urami trudimo ohranjati zapuščino in tradicijo naših predhodnikov ter nadgrajujemo znanje in usposobljenost za naprej. Zavedamo se, da postajajo intervencije vse bolj zahtevne, za kar potrebujemo veliko znanja in nove opreme. Še naprej se bomo trudili, da bodo občani varni in ponosni na svoje gasilce.

Praznovanje dneva mladosti

BESEDILO in FOTO.: VOJKA REBOLJ

Člani Društva upokojencev Moravče so se že večkrat zbrali na praznovanju dneva mladosti zaradi lepih spominov na čas, ko se je praznovalo na ta dan. Marsikateri član je takrat nosil štafeto ob praznovanju Titovega rojstnega dneva, ob dnevu mladosti.

Letos je vreme lepo kazalo in so se lahko na srečanju zbrali prav 25. maja v lovski koči. Tudi v nekaj drugih krajih so bila letos praznovanja z veselimi prireditvami. Nekdaj se je praznovalo s športnimi dogodki. Zato so moravški upokojenci tudi tokrat najprej naredili pohod, turo od lovske kočice preko Soteske do Mohorja in čez Podstran nazaj do začetne točke. Tam so jih že čakali tisti, ki na pohod niso mogli, so pa prišli na druženje. Ko so bili vsi zbrani, so se z nekaj besedami dotaknili samega praznika, nadalje jih je Folklorna skupina razveselila z nastopom, ki so ga pripravljali za veteransko vseslovensko srečanje v Bistrici ob Dravi. Sicer so nastopili brez folklornih uniform, a kljub temu so poželi veliko odobravanja. Harmonikarica ja zaigrala tudi za splošen ples.

Prav veselo je bilo v Moravčah na dan mladosti.

Mladina v PGD Krašce

BESEDILO: ANJA JANČIGAJ, FOTOGRAFIJE: ROK VOZEL, PETER ZAKRAJŠEK in IGOR BIRK

Ena od pomembnejših nalog v gasilstvu je delo z mladimi. Tega se zavedamo tudi v PGD Krašce, zato mlade gasilke in gasilce v gasilstvo uvajamo s pripravami in udeležbo na tekmovanjih, kjer ekipe nizajo vrhunske rezultate.

Gasilsko tekmovanje v športnih disciplinah
(Foto: Igor Birk)

Državni kviz (Foto: Peter Zakrajšek)

Obdobje tekmovanj se je pričelo že v januarju z občinskim gasilskim kvizom v Pečah. Naše društvo sta zastopali ekipe mladincev in pionirk. Ekipe mladincev je zasedla prvo mesto, ekipa pionirk pa tretje. Obe ekipi sta se uvrstili na regijsko tekmovanje, ki je potekalo 25. marca v Moravčah. Pionirke Viktorija, Valentina in Julija so izmed 24 ekip zasedle 18. mesto, ekipa mladincev Lan, Lana in Neja so dosegli 1. mesto ter s tem postali regijski prvaki. Hkrati so se s tem dosežkom uvrstili na državni kviz, ki je potekal 15. aprila v Grosupljem. V hudi konkurenci 39 ekip so dosegli odlično 8. mesto.

Nato je 6. maja sledila občinska gasilska orientacija v Topolah. Te se je iz našega društva udeležilo kar osem ekip (dve ekipi pionirk, tri ekipe pionirjev, ena ekipa mladink in dve ekipi mladincev) in kar 5 ekip se je uvrstilo na regijsko tekmovanje, ki je potekalo 20. maja v Dolah pri Litiji. Pionirji Luka, Avguštin in Aleksander so dosegli 23. mesto, pionirke Viktorija, Ina in Valentina 14. mesto, mladinci Anej, Danijel in Lan pa 15. mesto. Ekipe mladincev Miha, Jaka in Matevž je dosegla nekoliko nevhvaležno 4. mesto in jim je s tem za las ušla uvrstitev na državno orientacijo. Mladinke Lana, Neja in Sanja so dosegle 1. mesto in s tem postale regijske prvakinje. Tako jih 9. septembra nekje na severnem Primorskem čaka še državna orientacija, kjer jim želimo poleg znanja tudi športne sreče.

V Moravčah je nato 27. maja sledilo še tekmovanje v gasilsko-športnih tekmovalnih disciplin. Pionirji so dosegli odlično 1. mesto, mladinci pa 3. mesto.

V PGD Krašce smo izjemno ponosni na naš podmladek in si želimo, da gasilski duh še naprej ostane v njih. Ne smem pa pozabiti tudi na mentorje, ki svoj prosti čas namenjajo delu z mladimi, jih učijo in spodbujajo na njihovi gasilski poti.

Regijska orientacija (Foto: Rok Vozel)

Regijski kviz (Foto: Igor Birk)

Stara brizgalna na Vrhpoljah kljubuje času

BESEDILO in FOTO.: ALBINA MOČILNIKAR

Letnica 1902 razkriva 121 let staro gasilsko napravo, za katero skrbijo vrhpoljski gasilci. Kljub letom je še vedno uporabna in v soboto, 24. junija, so vrhpoljski gasilci že 22. zapored na igrišču pri osnovni šoli in gasilskem domu izvedli tekmovanje s staro brizgalno.

Da tekmovanje le ni tako preprosto, poskrbijo dodatne naloge, ki jih mora opraviti vsaka ekipa. Pravilno spenjanje cevi prvih treh tekmovalcev in komanda z glasom in roko »vodo daj« je znak za složno potiskanje vode, da se tarča zbije čim hitreje. Nato pohitijo do vrvi opraviti voz (navezava cevi z ročnikom) in se vrnejo na prvotno mesto, kjer se pridruži še ostalih 6 članov. Vsak korak je natančno določen in ob kršitvi kaznovan s 5–30 kazenskimi točkami. Rezultat je odvisen od usklajenosti, moči, enotnosti in discipline celotne ekipe.

Čeprav ni najbolj pomembno, kolikokrat kdo zmaga, kdo ima najmanj napak in najboljši čas, je podelitev pokalov za prve tri ekipe v vsaki kategoriji le prijetno in polno zadovoljstva. Prehodni pokal se najpogosteje nahaja pri gasilcih PGD Peče. Letošnje pokale so osvojile ekipe:

Članice:

1. mesto: članice PGD Peče
2. mesto: članice PGD Vrhpolje

Člani:

1. mesto: člani PGD Moravče
2. mesto: člani PGD Vrhpolje 2
3. mesto: člani PGD Peče 2

Obhodimo Javoršici

BESEDILO: FRANC KOS, FOTOGRAFIJE: ROBERT MERELA

Društvo krajanov Javoršic je tudi letos dejavno in po nočnem pohodu na in okoli vrhov Ciclja in Murovice s petintridesetimi pohodniki, po čistilni akciji s šestnajstimi udeleženci ter velikonočnem pohodu na Cicelj, Miklavža, Veliko vas in Murovico s petindvajsetimi pohodniki, smo v maju izpeljali še pohodniško akcijo »Obhodimo Javoršici«.

Akcijo smo letos organizirali trinajstič in na naše veliko veselje je bil tudi tokrat odziv zelo velik. Pohoda se je udeležilo enainosemdeset pohodnikov – od otrok, ki so jih starši nosili, pa vse do veteranov. Pohodniki so bili predvsem domačini, nekaj jih je prišlo iz Domžal, Zagorja, Dola pri Ljubljani, Kamnika in Lukovice. Vsi skupaj so 6,5 km dolgo pot prehodili 120 krat, kar pomeni 780 km dolžine (zračna linija od Piknik placa pa do Sofije v Bolgariji) in 30 km višinske razlike, kar je malo več kot 16 vzponov od Aljaževega doma v Vratih na Triglav. Pohod je rekreacijskega značaja, kljub temu pa za najboljše tri v ženski, moški ter otroški konkurenci pripravimo praktične nagrade.

Letos je bilo vztrajnih pohodnikov manj kot običajno, pa vendar izpostavljam najboljši. Pri otrocih je bil najbolj vztrajen s sedmimi krogi Nejc Ravnikar, drugi Timi Prašnikar s štirimi krogi, tretja pa sta bila z dvema krogoma Alen in Jošt Merela. Pri ženskah so Simona Merela, Mateja Kos in Ivana Prašnikar prehodile po tri kroge in si razdelile prvo mesto. Prvo mesto pri moških sta si delila Franci Ravnikar in Peter Fekonja s sedmimi krogi, tretji je bil Jure Grilj s petimi krogi. Čestitke vsem zmagovalcem!

Ostali so si vzeli čas in uživali na sprehodu in druženju v čudovitem nedeljskem dnevu, kar je osnovni namen naše akcije. Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem donatorjem, ki so finančno podprli naše društvo. Zahvala tudi vsem gostincem,

frizerjem, cvetličarni, trgovinam, sladoledarni in ostalim posameznikom, ki so prispevali nagrade za zmagovalce ter dobitke za srečke.

Hvala vsem, ki ste se udeležili našega pohoda, saj brez vas ne bi bilo zanimivo! Hvala vsem članom za pomoč pri izvedbi akcije. Vse ostale, ki letos niste uspeli priti, pa že sedaj vabimo za naslednje leto na štirinajsti pohod.

Pa srečen in varen korak še naprej!

Po Vegovi poti z revirnim gozdarjem

BESEDILO: DANICA JANČAR, FOTOGRAFIJA: BOJANA DORIČ

Že pozimi se je pričelo izobraževanje vodnikov po Vegovi poti v šolo in se nadaljevalo v marcu z aktivno udeležbo oziroma samostojno predstavitvijo prijavljenih vodnikov pri posameznih tablah ob poti.

Ker v tem času narava še ni ozelenela, smo opravili pohod po habitatih Vegove poti 17. maja, pod vodstvom revirnega gozdarja Anžeta Jereba. Poučitev je bil na varovalni vlogi gozda na tem strmem pobočju in o skrbnem odnosu lastnikov do gozda. Vodniki so izvedeli o več vrstah podlubnikov, ki že leta ogrožajo smreke, o glivi, ki resno ogroža jesenova drevesa, o dragocenem lesu gorskega javorja, o hroščku, ki naluknja bukove liste in še o marsičem.

Od živalskih vrst so bili opozorjeni na prisotnost šakala, ki je v naših krajih neavtohtona vrsta in na »invazijo« oranžnih, rjavih lazarjev, ki so s transporti hrane prišli predvsem iz Španije in se pri nas intenzivno razširil, ne toliko v gozdovih, kot na poljih.

Evropsko prvenstvo v ročni košnji

DRUŠTVO PODEŽELSKE MLADINE MORAVČE
VABI NA EVROPSKO PRVENSTVO V ROČNI
KOŠNJI TRAVE, KI BO POTEKALO
OD 28. DO 30. JULIJA 2023 V MORAVČAH.

Slovenska reprezentanca
v Nemčiji leta 2009

Evropsko prvenstvo v ročni košnji
letos tretjič poteka v Sloveniji. Prvič je potekalo leta 1999 v Kranju, drugič leta 2011 v Cerkljah na Gorenjskem. Poleg slovenskih se bodo zbrali najboljši kosci in kosice iz Avstrije, Nemčije, Švice, Južne Tirolske, Španije (Baskije), Slovaške in Češke.

Prvo mednarodno tekmovanje v ročni košnji je bilo organizirano leta 1969, in sicer med Bavarsko in Tirolsko. Vsaki dve leti so bila nato organizirana tekmovanja v ročni košnji, pri čemer se je število sodelujočih držav povečevalo. Slovenija je prvič sodelovala leta 1995. Na to prestižno tekmovanje se uvrstijo le najboljši, zato posamezna država pred prvenstvom organizira kvalifikacije.

Za tekmovanje je treba organizirati najmanj dnevno dogajanje. Poleg tekmovanja se na dogodku predstavi tudi kulturna dediščina posamezne države.

Na predvečer tekmovanja bo potekal nacionalni večer, na katerem se bo vsaka država predstavila in izžrebala štartne številke. Sledi kulturno druženje, na katerem si

Kosci z županom dr. Milanom Balažicem
in župnikom Kancijanom Čižmanom

tekmovalci iz različnih držav izmenjujejo svoje običaje in navade. V sklopu prvega dne je organizirana tudi okrogla miza s kmetijsko tematiko.

Ekipa koscev in kosic posamezne države sestavlja 5 žensk in 10 moških. Pet udeležencev in dve udeleženki so lahko starejši od 30 let, drugi morajo biti mlajši. Leta 2015 je bila dodana še mladinska kategorija (do 14 let), v kateri tekmujejo dva dečka in ena deklica. Na tekmovanje imamo trenutno že prijavljenih 8 držav, kar pomeni 120 odraslih tekmovalcev ter 24 udeležencev mladinskih ekip.

Kosci kosijo površino 100 m² (10 x 10 m), kosice in dečki površino velikosti 35 m² (7 x 5 m), deklice pa površino velikosti 25 m² (5 x 5 m). Vse parcele je treba v ta namen skrbno pripraviti. Priprava se prične že po prvi letošnji košnji v maju ali začetku junija. Travnike se dodatno valja in odstrani morebitne nečistoče. Pred samo košnjo se natančno odmeri posamezne parcele – za vsakega tekmovalca svojo in dodatno 20 % rezervnih parcel. Prostor med parcelami v širini 2 m se pokosi in ročno pograbi.

Pri tekmovanju se meri čas, ocenjuje pa se tudi čistoča košnje. Čistočo košnje ocenjuje 12 mednarodno izkušenih sodnikov. Seštevek časa in ocena čistoče tvorita skupni rezultat posameznega tekmovalca. Tako kot pri vsakem športu tudi tukaj o zmagovalcu odločajo sekunde, včasih tudi desetinke. Podeli se tudi nagrada za najboljšo državo – prehodni pokal. To je lesen kip kosca, ki prehaja v roke najboljših koscev. Prejme jo tista država, katere seštevek rezultatov celotne ekipe je najboljši.

Pred tekmovanjem je tudi maša, med katero se blagoslovi kose, nato sledi povorka kos. To je pravi spektakel, saj so vsi tekmovalci oblečeni v svoja narodna oblačila.

Za vse, ki so se kdaj udeležili evropskega prvenstva, je bila to nepozabna izkušnja in komaj čakajo naslednje tekmovanje. Vse tekmovalne ekipe spremlja običajno močna zasedba njihovih navijačev, zato poleg tekmovalcev pričakujemo še okoli 300 tujih gostov.

Kosec Tomaž Oblak

Marta Ročnik
med košnjo

Program

Petek, 28. julij 2023

20.00 Moravska noč z ansamblom Veseli svatje

Sobota, 29. julij 2023

16.00 Okrogla miza na temo digitalizacije v kmetijstvu
(Kulturni dom Moravče)

18.00 Odprtje Evropskega prvenstva v ročni košnji,
nacionalna predstavitev tekmovalnih ekip in žreb
štartnih števil

20.00 Kmečki praznik z Ansamblom Jureta Zajca
in rock skupino Big Foot Mama

Nedelja, 30. julij 2023

08.30 Sveta maša z blagoslovom kos v cerkvi
svetega Martina v Moravčah

09.30 Slavnostna povorka od cerkve svetega
Martina do prireditvenega prostora

10.30 Sodniški sestanek (sodniki, časomerilci)

11.00 Demonstracija kmetijske mehanizacije, trening košnje

12.00 Demonstracija kmetijske mehanizacije

13.00 Slavnostni pozdrav in odprtje z nagovorom župana

13.10 Pričetek tekmovanja – mladinci

13.30 Pričetek tekmovanja – ženska kategorija

14.00 Pričetek tekmovanja – moška kategorija

17.00 Zaključek tekmovalne košnje in nastop
glasbene skupine Svedri

18.00 Zabava z ansamblom Saše Avsenik

19.00 Podelitev nagrad z družabnim večerom

V nedeljo od 13. do 17. ure bo potekala animacija za otroke.

Za animacijo otrok
bo poskrbelo
ŠD Škrat Petka

Big Foot Mama

Rokodelska ekskurzija po Dolenjski

BESEDILO: BOJANA DORIČ in TATJANA ČOP, FOTOGRAFIJE: VEČ AVTORJEV

»**D**rugo leto gremo na Dolenjsko!« Tako smo se odločili članice in člani Društva rokodelcev – Rokodelskega centra Moravče ob zaključku lanskoletne ekskurzije po Štajerskem in v Varaždinu. In smo šli! V soboto, 3. junija smo se zjutraj odpravili na zanimivo pot po krajih, ki niso prav daleč, a jih (morda prav zato) premalo poznamo. Kot vedno smo uživali v varni in prijetni vožnji, za katero je poskrbel Frenk, ki je že skoraj naš član.

Premalo poznano Novo mesto

Prvi postanek je bil v prestolnici Dolenjske, v Novem mestu, ki je nastalo v okljuki reke Krke. Tam nas je pričakal lokalni vodnik Janez, ki nas je spremljal tekom celega dneva in se izkazal kot prijeten in zelo razgledan vodnik.

Najprej smo se skozi Ljubljanska vrata sprehodili do Glavnega trga. Ob maketi mesta smo izvedeli, da ima Novo mesto svetovno pomembno arheološko dediščino, ki si jo lahko ogledamo v Dolenjskem muzeju. V času turških vpadov in vse do konca 18. stoletja je bilo mesto obdano z obzidjem. Vanj sta vodila le dva vhoda, severni, imenovan Gorenja ali Ljubljanska vrata, ter južni Dolenja ali Karlovška vrata. V mestnem središču smo si vzeli nekaj prostega časa za kavo v prijetno svežem jutru, ob pogledu na prebujanje mesta in postavljanje rokodelskih stojnic. Ogled smo nadaljevali do znamenitega Brega ob reki Krki, kjer je rad upodabljal tudi slikar Božidar Jakec. Ogledali smo si Kandijski most ali stari železni most, ki prečka Krko na spodnjem delu Glavnega trga in povezuje mesto z zaledjem. Sprehodili smo se mimo Frančiškanskega samostana, stolnice sv. Nikolaja in bili ob tem deležni številnih informacij s strani vodnika.

V muzeju Lojzeta Slaka

Čeprav smo si želeli več časa za to zelo zanimivo mesto, ki ga premalo poznamo, pa smo, zaradi številnih

načrtovanih ogledov, morali pohiteti naprej v Mirno Peč. Ogledali smo si Muzej Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka. Del muzeja, namenjenega Tonetu Pavčku, je bil v času našega obiska zaradi prenove zaprt. Kustosinja nam je predstavila življenje in delo Lojzeta Slaka, našega virtuoza na diatonični harmoniki. Slakovo življenje je bilo prežeto z glasbo, v kateri začitimo vpliv dolenjske pokrajine, ljudi in ljudske glasbe. Ustanovil je Ansambel Lojzeta Slaka, ki je nastal leta 1964 z združitvijo Tria Lojzeta Slaka in pevskega kvinteta Fantje s Praprotna. Posebnost diatoničnih harmonik, ki so pod njegovimi prsti tako nepozabno zvenele, je bil t. i. Slakov gumb, s katerim je omogočil bolj dinamično igranje, harmoniko pa je izpopolnil tudi s četrtnim basom.

Na odru smo v zboru zapeli njegovo Čebelice, nato pa si ogledali rekonstrukcije vadbene sobe iz Slakove družinske hiše v Guncjljah, številne slike, glasbila in video filme iz življenja Lojzeta Slaka.

Sprehod po grajskem parku

V bližini stoji grad Otočec, ki je edini »vodni« grad v Sloveniji. Tu je bila naša naslednja postaja, kjer smo se sprehodili po grajskem parku, prisluhnili zgodovini gradu in kraja ter si grad ogledali od zunaj, saj je zdaj v njem prestižni hotel, zaprt za široko javnost.

Grad je bil prvič omenjen v 13. stoletju, pred leti pa so ga prenovili v duhu gotike in renesanse ter spremenili v luksuzni hotel Grad Otočec. Po pomirjujočem sprehodu ob bregovih sanjave Krke in mimo labodje družine s številnimi mladiči, smo se po lesenem mostu vrnili, prečkali reko in se odpravili proti avtobusu. V gostišču Pri Štefki, nekaj kilometrov stran, nas je že čakalo kosilo.

Zgodba o cvičku in zidaniški turizem v Gričevju

Pot smo nadaljevali po dolenskih vinorodnih gričih v Paho pri Otočcu, kjer smo obiskali Matjažovo domačijo. Gospodar in gospodinja sta nas sprejela v narodnih nošah ter nam za dobrodošlico postregla odlično Martino pehtranovo potico. Sledil je ogled 150 let stare hiše, ki je vključena v evropsko mrežo »Hiša s tradicijo«. Gospodar Matjaž nas je povabil v klet na kozarček cvička.

Zgodbo o cvičku smo si ogledali na lesenem podu v obnovljenem toplarju ob multivizijski predstavitvi in Matjaževem nagovoru. Tako smo se dodobra seznanili z zgodovino vinske trte in vina, pridelavo grozdja, zorenjem vina v kleti in zgodbo o slovenskem vinskem posebnosti, kar so mu priznali tudi na evropski ravni. Ob ajdovem kruhu in siru s sosednje kmetije smo degustirali vse vrste vin, ki sestavljajo cviček: dolensko belo, frankinjo in žametovko. Za konec pa še letošnjega »Kralja cvička«, to je najboljši cviček zadnje trgatve. Del predstavitve je opravila tudi 26-letna Ana Pavlin, ki je bila leta 2018 cvičkova princesa, dve leti kasneje pa tudi slovenska vinska kraljica.

Našo cvičkovo zgodbo tistega dne smo zaključili s potjo v Gričevje, kjer smo si ogledali tri zidanice, ki so namenjene bivanju turistov, ki si želijo bolj mirnega oddiha, vendar z možnostmi za odkrivanje naravnih in kulturnih znamenitosti Dolenjske.

Hiša žive dediščine v Beli Cerkev

Bilo je že pozno popoldan, ko smo se odpeljali proti Beli Cerkev, vasi, ki leži v občini Šmarješke Toplice. Sprejele so nas predstavnice Društva podeželskih žena in deklet Bela Cerkev (znotraj katerega deluje tudi rokodelska sekcija) in nam opisale kulinarčno dediščino njihovega območja ter njihove dejavnosti. Nas je predvsem zanimala prenova stare šole v središču vasi, na vaškem trgu, ki je zdaj namenjena delovanju društev in so jo poimenovali Hiša žive dediščine. Danes se v njej odvija večji del družabnega življenja. Slogan, ki so si ga izbrali v Hiši žive dediščine, je pisan tudi na kožo moravških rokodelk in rokodelcev: **»Iz narave in preteklosti za prihodnost.«** Vsako leto priredijo različne dogodke, med zadnjimi bolj odmevnimi je bila razstava kruha in pogač.

Slovo od podobno mislečih ni enostavno, predvsem pa ne hitro. Zato smo se ob koncu obiska dogovorili za sodelovanje in zastavili nekaj izvedljivih predlogov.

Po tako pestrem in napornem programu nas je med vožnjo domov prevzela prijetna utrujenost, a tako kot naše roke skoraj nikoli ne mirujejo, tudi naše misli vedno hitijo naprej – tokrat v leto 2024 in izbiro smeri prihodnje rokodelske ekskurzije. Skoraj zanesljivo vemo, kam jo bomo mahnili, a o tem ob letu osorej.

Slovenski rokodelski tabor 2023

BESEDILO: **BRANKA BIZJAN**, FOTOGRAFIJE: **ROKODELKE**

Na pobudo Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport je Konzorcij rokodelskih centrov Slovenije tudi letos pripravil razpis za izvedbo rokodelskih taborov.

Tabori so bili oziroma še bodo izvedeni v počitniškem času v devetih rokodelskih centrih, med katerimi je tudi Rokodelski center Moravče. Namenjeni so mladim, starim med dvanajst in sedemnajst let. Tabore financira

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, zaradi česar so za udeležence brezplačni.

Na razpis so se prijavljali mladi iz vse Slovenije, število mest je bilo omejeno na deset, saj se morajo mentorji posvetiti vsakemu posebej. V Moravčah smo letošnji rokodelski tabor za mlade izpeljali med 5. in 7. julijem v Domu duhovnih vaj na Svetem Mohorju nad Moravčami. Namenjen je bil spoznavanju mokrega in suhega polstenja. Mentorice so bile Emi Gregorčič, Marija Šmidovnik, Bojana Dorič in Branka Bizjan.

Mladim so predstavile celotno »pot« volne, od striženja ovc do končnega izdelka – volne, ki jo uporabljamo za polstenje, pletenje, kvačkanje, izdelovanje tapiserij ipd. Dekleta so razlago z zanimanjem poslušala in imela veliko vprašanj, saj si niso predstavljala, kako pridemo od volne, ki ščiti ovce pred vremenskimi vplivi do uporabnega izdelka.

Udeleženke so z velikim veseljem poslušale navodila in sodelovale, saj so zase izdelale polstene copate. Najprej so obrisale svoja stopala, nato pa po navodilih glavne mentorice Emi Gregorčič nanašale volno po kosmih na model ter jo z milnico oblikovale v copate. To delo je bilo zahtevno, predvsem zato ker je dolgotrajno in zahteva vztrajnost, nekaj moči, pa tudi likovno ustvarjalnost, saj je vsaka okrasila copate po svoji zamisli. Kljub dolgotrajnemu in napornemu delu so bila dekleta zadovoljna, saj so si naredila najlepše copate.

Poleg glavne teme so jim mentorice pripravile jutranjo telovadbo, ogled okolice in obisk pri rokodelcu Sebastjanu Zajcu, ki izdeluje lesen nakit. Ob večernem druženju so se učile osnov pletenja in suhega polstenja, kar jim je šlo dobro od rok.

Ob odhodu domov so z veseljem odnesle svoje copate in vse, kar jim je uspelo narediti v treh dneh druženja z mentoricami Društva rokodelcev – Rokodelskega centra Moravče.

kamelije

*Ženska klapa Kamelije vas toplo vabi
na koncert dalmatinske glasbe s priboljški
iz sveta slovenske popevke.*

ZA STARIMI ZIDOVI

**V petek, 1. septembra 2023, ob 19.00
na gradu Tušanj pri Moravčah**

GOST VEČERA PEŠKI OKTET

Prireditev bo ob vsakemu vremenu!
Veseli bomo prostovoljnih prispevkov.

www.facebook.com/kamelije

Strokovna ekskurzija Čebelarskega društva Moravče

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: BARBARA AVSEC

Med dejavnosti našega društva spada tudi izobraževanje članov, ki ga vsako drugo leto popestrimo s strokovno ekskurzijo. Letos smo se odpravili na Dolenjsko.

Prvi postanek v Hiši kranjske čebele

V nedeljo, 18. junija, smo se najprej odpravili na ogled Hiše kranjske čebele v Višnji Gori. V objektu stare šole so pred dvema letoma odprli zanimiv muzej. Poleg vodičine razlage, ki je v vsaki sobi predstavila posamezne eksponate, smo si ogledali tudi virtualno predstavitev. Na stenah sob se namreč pojavijo virtualni junaki, ki predstavijo zgodbo uspešne čebelarske družine Rothschild iz Višnje Gore. Baron Emil Rothschild je bil zelo izobražen na področju čebelarstva, zato je objavljal številne strokovne članke o naši avtohtoni čebeli. V letu 1857 je v Bienen Zeitung objavil strokovni članek z naslovom Aus Unterkrain, v katerem je prvič opisana kranjska čebela. Leta 1868 je v Višnji Gori odprl Kranjski trgovski čebelnjak, ki je postal središče čebelarskega dogajanja na Kranjskem. V obratu je zaposloval do 35 delavcev, ki so v veliki mizarški in kleparski delavnici izdelovali vse potrebno za čebelarjenje, tudi satnice. Za prodajo čebeljih družin je postavil v bližnji Podsmreki štiri čebelnjake, v katerih je imel preko tisoč panjev čebel. Čebelje družine je v svojih listovnih panjih in v kranjskih pošiljal svojim naročnikom celo do Nove Zelandije. Z objavljanjem strokovnih člankov in trgovanjem je prav Emil Rothschild zaslužen za poimenovanje in poznavanje naše avtohtone sorte čebele po vsem svetu.

Na razstavi smo si na tabličnih računalnikih dodatno prebrali in ogledali veliko zanimivih dejstev o čebelah, matici in trojih. V eni od sob imajo na ogled steklene panje, v katerih so naseljene čebelje družine, tako da si lahko vsakdo čisto od blizu ogleda, kako se čebele premikajo po satju, spretno oko pa bo našlo tudi čebeljo matico s spremljevalkami.

Ogled Trubarjeve domačije

Pot nas je peljala naprej proti Rašici (po domače Rašci), ki je bila v Trubarjevem času pomembno gospodarsko in prometno središče, saj so skozi njo potekale trgovske in krošnjaške poti iz stiškega samostana proti Trstu ter poti iz Ljubljane proti Kočevju in Reki. Prijazna vodička nas je popeljala po Trubarjevi domačiji. Današnja domačija je bila obnovljena ob 400-letnici Trubarjevega rojstva, ko so obnovili obstoječa poslopja iz 19. stoletja. Ta so bila postavljena na mestu, kjer naj bi

pred 500 leti stala mlin in žaga Trubarjevih sorodnikov. V zanimivem ambientu spominske sobe je predstavila življenje in delo Primoža Trubarja ter njegovih sodobnikov. Prav v času protestantizma in reformacije se je Trubar s svojim delovanjem zavzemal tudi za povzdigovanje slovenske besede. Da bi preprostim ljudem približal božjo besedo, je v ta namen izdal prve natisnjene knjige v slovenskem jeziku, Katekizem in Abecednik. Zato velja Primož Trubar za utemeljitelja slovenskega knjižnega jezika. Sledil je še ogled 200 let starega mlina in žage, ki sta zgledno urejena.

Pri čebelarju v Prelesju

Najbolj smo se udeleženci veselili načrtovanega obiska čebelarstva Borštnik v vasi Prelesje pri Velikih Laščah. Čebelar Brane Borštnik je zanimiv predavatelj in sogovornik, ki svoje znanje veliko dušno deli mladim čebelarjem začetnikom v Šoli za čebelarje začetnike na sedežu Čebelarske zveze Slovenije na Brdu pri Lukovici, pa tudi vsem ostalim čebelarjem na krajših predavanjih in delavnicah. Je izkušen čebelar, preglednik medu, svetovalec svetovalne službe pri ČZS ter pisec strokovnih člankov. Je velik zagovornik redne uporabe cvetnega prahu v prehrani, saj mu je prav uporaba le-tega vrnila zdravje po hudi bolezni. Zaradi želje po pridobivanju čim bolj kvalitetnega cvetnega prahu za lastne potrebe, je že pred leti postal tudi inovator.

Izdelal je namreč t. i. visoko podnico z notranjim smukalnikom za cvetni prah, ki omogoča pridelavo večje količine cvetnega prahu, čebelar pa omogoča enostaven prehod v panj in iz njega. Po kratki predstavitvi njegovih čebelarskih praks, nas je popeljal

v notranjost svojega čebelnjaka z AŽ panji, kjer je še dodatno pojasnil, kar nas je zanimalo. Na vrtu nam je pokazal tudi nakladne panje in cvetni prah, ki pa ga je zaradi letošnjega neugodnega vremena pridelal precej manj kot običajno. Težave so tudi z varjo, ki jo obvladuje z uporabo apitehničnih ukrepov, izdelavo narejencev in sublimiranjem z oksalno kislino.

Po nova znanja in doživetja smo se do sedaj odpravili že na strokovne ekskurzije na Gorenjsko, Primorsko in Dolenjsko. Torej nam zdaj ostaja še Štajerska. Tudi tam se bo gotovo našlo kakšno zanimivo čebelarstvo z zanimivimi sogovorniki. Vam sporočim čez dve leti.

Naj medi!

Na nastopu sedem parov kot v boljših časih

BESEDILO: VOJKA REBOLJ, FOTOGRAFIJA: ORGANIZATOR SREČANJA

Folklorna skupina Društva upokojencev Moravče je 10. junija nastopila na 22. srečanju veteranskih in upokojenskih folklornih skupin Slovenije v Domu kulture v Bistrici ob Dravi z osemminutnim nastopom Plesi iz Moravške doline. Avtorica koreografije in vodja skupine: Zlatka Tičar, vodja skupine v Bistrici Marjan Žagar, na harmoniko je zaigrala Ema Mahkota, oblikovalka kostumske podobe te lepe moravške noše pa je Nevenka Unk-Hribovšek. Nastopili so šesti med prijavljenimi trinajstimi skupinami. Ocena organizatorjev je bila zelo dobra. Bilo je kot v boljših časih, z veliko zanosa in veselja.

Zdravošolci

BESEDILO: KATJA MEDIJA in SONJA JANČAR ŽVANUT, FOTOGRAFIJA: KATJA MEDIJA

Zdravošolci smo letos veliko kuhali in postali že pravi kuharski mojstri. Ker so se sedmošolke in ena šestošolka še posebej izkazale, smo s strani podjetja Spar Slovenija dobili povabilo k sodelovanju pri projektu Kuhoznalci.

Takoj smo bili za akcijo in 6. aprila se je naša kemijska učilnica za nekaj ur spremenila v kuhinjo in snemalni studio hkrati. Kuharice so se razdelile v dve tekmovalni skupini ter pričele sekljati, pražiti, mesiti, kuhati, cvreti in hkrati odgovarjati še na voditeljeva vprašanja. Bila je res zanimiva in zabavna izkušnja, ki se je zaključila s pokušino slastnih jedi. Zagorski ajmoht in krumpantoč sta dišala po vsej šoli in privabljala lačne želodce ostalih učencev.

Očitno smo se zelo dobro izkazali, saj je 19. aprila sledil še en dogodek. Naše mojstrice

so se udeležile kuharskega dogodka v Ljubljani, kjer so jih pri kuhanju lahko opazovali mimoidoči ter poskušali nastale dobrote.

Naši Zdravošolci so letos pridobili veliko novih kuharskih veščin ter dragocenih izkušenj, ki jim bodo še kako prav prišle v vsakdanjem življenju.

Jurčkov dan

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: ANA GUNA

Vsončnem četrtekovem popoldnevu, 25.maja, smo v VVE Vojke Napokoj organizirali prireditev Jurčkov dan.

Prišlo je veliko ljudi dobre volje, ki so prisluhnili pevskega zborčka otrok drugega starostnega obdobja, razveselili so naši bodočo prvošolčki, ki smo jih poimenovali mini maturanti. S pristrčnimi kapami in ubranim petjem so pričarali nasmeh na obraz, staršem pa priklicali kakšno solzico sreče v oči. Folklorna skupina, ki je pridno plesala vse leto pod taktirko Gregorja in Tanje, je predstavila dva ljudska plesa in poskrbela, da so tudi nas zasrbele pete. Na oder pa smo pogumno stopili delavci vrtca ter poskrbeli za nasmejan zaključek prireditve.

Dogajanje se je razširilo po celotnem igrišču. Otroci in obiskovalci so z rokodelkami iz moravške občine izdelali okrasne rože iz krep papirja. Ročne spretnosti so preizkušali tudi pri izdelovanju punčk iz cunj. Na travi se je odvijalo pravo tekmovanje v skakanju z vrečami ter hoji po napeti vrvi (»slack line«). Malo manj tekmovalno, a zato nič manj zabavno, je bilo tudi metanje obročev, balinanje in kegljanje. Na drugem delu igrišča so se obiskovalci pozabavali s skakanjem ristanca ali igro jenga.

Za prazne želodce in suha usta so poskrbele vrtčevske kuharice in pek palačink. Pri igralnici Gumbkov so se lahko ohladili s sladoledom. Zabavno popoldne je minilo, kot bi mignil in proti večeru so se, polni prijetnih doživetij, odpravili domov.

Jaz, vegovec!

BESEDILO: ALENKA KOŠIR in MARTINA RAZORŠEK
FOTOGRAFIJI: MARTINA RAZORŠEK

Vletošnjem šolskem letu je Šolska skupnost Osnovne šole Jurija Vege Moravče organizirala šolski likovni natečaj. Prav vsi učenci naše šole so bili preko mentorjev povabljeni k sodelovanju. Nastali so likovni izdelki v poljubni tehniki na temo **učenja, šolanja, Jurija Vege, domačega kraja in znanja.**

Izmed vseh izdelkov je komisija izbrala zmagovalni izdelek, ki bo natisnjen na majice za bodoče prvošolce. Na tak način želimo graditi občutek pripadnosti šoli in prepoznavnost. Ker je nastalo veliko čudovitih izdelkov, smo pripravili razstavo, ki ste si jo lahko ogledali v Krajevni knjižnici Daneta Zajca.

KONCERT ZBOROV IN RAZSTAVA EX TEMPORE TUŠTANJ 2023

BESEDILO: HARIS LJUBIJANKIČ, FOTOGRAFIJE: GREGOR IVANŠEK

EX TEMPORE

V ponedeljek, 29. maja, je na gradu Tuštanj potekal tradicionalni koncert šolskih zborov ter odprtje razstave nagrajenih likovnih del, ki so nastala na 27. EX TEMPORU na temo Moj kraj praznuje.

Na koncertu so Otroški pevski zbor, Mali zborček in Mladinski pevski zbor OŠ Jurija Vege Moravče ter Pojoče čebelice s POŠ Vrhpolje priredili pravi mali pevski spektakel. Najmlajši in tudi najstarejši pevci so bili veseli priložnosti, da bodo svoje znanje, ki so ga pridobili na pevskih vajah skozi vse šolsko leto, lahko javno pokazali. Zborovodkinji Nastja Grad in Barbara Fale sta odločno vodili zборе po izbranih pesmih, ki so obsegale tako pesmi za otroke kot tiste, za že bolj odrasle pevce.

S klavirjem in harmoniko sta jih spremljali zborovodkinji, poleg njiju je pevske zборе s klavirjem spremljal Dominik Štefan. V grajskem atriju so z odlično akustiko prostora dosegli sozvočje pesmi, številnih obiskovalcev, pevcev in tudi slik, nastalih na 27. Ex Temporu v organizaciji OŠ Jurija Vege Moravče pod vodstvom učiteljice Inge Ivartnik. Le-te so krasile prireditveni prostor. Ustvarjalci nagrajenih slik so na koncu koncerta prejeli priznanja in praktične nagrade. Zbranim sta kratek spodbudni nagovor namenila Matej Žist, ravnatelj, in dr. Milan Balažič, župan. Z besedo sta koncert obogatila Maj Urankar in Ana Vavpetič. Za gostoljubje in brezplačno uporabo prostora se lepo zahvaljujemo družini Pirnat.

Lilije z modro občinsko zastavo ponesle moravški glas v Savinjsko dolino

BESEDILO: KATJUŠA LAVRINC, FOTOGRAFIJE: DANICA RESNIK

Maj je kljub nižjim temperaturam in bolj aprilskim vremenom predramil v pozni pomladi. Za mažorete se je začel aktivno. Poleg vseh šolskih obveznosti ter z večjim obsegom treningov, so se udeležile prvomajskega srečanja na Tuštanju, še prej so suvereno zavihtele palice ob zvokih budnice.

Njihovo zavzeto delo v društvu so nadaljevale s pripravami na državno tekmovanje. Da se le ta nezadržno bliža, so se zavedale tudi CICI Lilije, ki so se v vikendu med 5. in 6. majem udeležile priprav v domu na Mohorju. Vikend, ki so ga preživele v družbi mažoretnih palice, jim je pustil čut za odgovornost do skupine, sotekmovalk, koreografije in prezentacije. Rahlo radoživ, razigrano, malo tekmovalno ter s treningi podkrepjeno so zaključile čudovito druženje, ki jih je še bolj povežalo in pripravilo na pomemben dogodek, državno tekmovanje.

Udeležile so se ga skupaj s svojimi društvenimi članicami – dekleti iz skupine JUNIOR. Za skupino štiriindvajsetih deklet sta bili sobota, 20. 5., ter nedelja, 21. 5., nekaj posebnega. V zgodnjih urah so se Lilije pridružile sotekmovalkam v Žalcu, kjer so tekmoval v kategorijah Prvi korak, Cici korak ter v vseh juniorskih kategorijah; solo, par in skupina. Oba dneva sta bila za tekmovalke zahtevna, saj so ju od jutra do večera preživele v dvorani, kjer so se urejale, pripravljale, trenirale, tekmoval, opazovale, se učile ter predvsem uživale. Ob vseh nastopih so jih z glasnim navijanjem spremljali zvesti spremljevalci in podporniki: starši, sorodniki ter prijatelji. Moravško zastavo so vihteli s ponosom ter z glasnimi vzkliki in bučnim aplavzom potrdili, da so neizmerno ponosni na prav vsa dekleta. Maj se je iztekkel, prav tako šolsko leto. Zadovoljno ugotavljamo, da so mažorete Moravške Lilije s svojimi

nastopi uspešno zastopale barve občine in odlično odigrale vlogo kulturnega pomena. Dekleta nastopajo z veseljem, kar se odraža z odlično izpeljanimi nastopi in osvojenimi medaljami na tekmovanjih. Bolj kot vsaka medalja ali priznanje je pomembno to, da v tem, kar počnejo, uživajo in pridobivajo neprecenljive izkušnje.

Gibalna abeceda v vrtcu

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: ANA KOVAČ

Vtorek, 30. maja, smo zaključili letošnjo vadbo v nadstandardnem športnem programu Gibalna abeceda, ki ga v Vrtcu Vojke Napokoj Moravče nudimo otrokom od tretjega leta dalje. Veseli in ponosni smo, da smo v letošnjem letu nudili vadbo več kot štiridesetim otrokom v štirih terminih. Športni program z jema pestro paleto gibalnih znanj in skozi igro ponuja otrokom spoznavanje športnega sveta. Najlepša hvala vsem staršem in skrbnikom, ki nam otroke zaupajo že vrsto let. Veselimo se vadbe v prihodnjem šolskem letu.

Vabilo - Oratorij 2023

*Letošnja tema: potovanje
v deželo Hobita*

Oratorij Moravče

**Letošnji termin oratorija
je od 8. do 12. avgusta 2023**

Oratorij v Moravčah poteka od leta 2003. Prvi oratorij leta 2003 je bil t. i. "Bin dan", ko smo spoznavali Slomškova književna junaka, Blažeta in Nežico. Ta dan so nam pripravili sodelavci Mohorjeve založbe.

Leta 2004 smo pripravili prvi samostojni oratorij o vitezu Ranierju Ranieri. Tudi naslednje leto smo program sestavili sami. Spoznavali smo Friderika Barago med Indijanci. Od leta 2006 oratorij pripravljamo po programu, ki ga vsako leto pripravi skupina salezijancev, ki skrbi za Oratorij.

Za izvedbo moravškega oratorija skrbijo animatorji, večinoma srednješolci in študentje. Število udeležencev moravškega oratorija iz leta v leto raste. Presegli smo število 220! Otroci prihajajo večinoma iz moravške občine, približno četrtina pa jih pride iz Domžal in drugih bližnjih krajev, pa tudi iz bolj oddaljenih krajev Slovenije (Cerklje na Gorenjskem, Vipava, Gornji Grad, Litija ...).

Tako je oratorij sedaj že več let najbolj množična izvenšolska aktivnost med počitnicami za mlade v občini Moravče. Hkrati je oratorij ena izmed redkih organiziranih počitniških dejavnosti za otroke v celotni občini. Zaradi tega je oratorij zagotovo izrednega pomena za družbo v občini in tudi njeni (širši) okolici.

Novice o oratoriju lahko preberete na Facebooku in na spletni strani oratorija!

Vabljeni otroci od 1. do 9. razreda osnovne šole.

Rok za prijave je 21. julij 2023.

Prijavnice najdete na FB strani oratorija Moravče in FB strani župnije, škatle s prijavnicami bodo na voljo tudi v župnijskih cerkvah.

Kot vsako leto bo tudi letošnji oratorij zanimiv, vsebinsko bogat in poln dogodivščin.

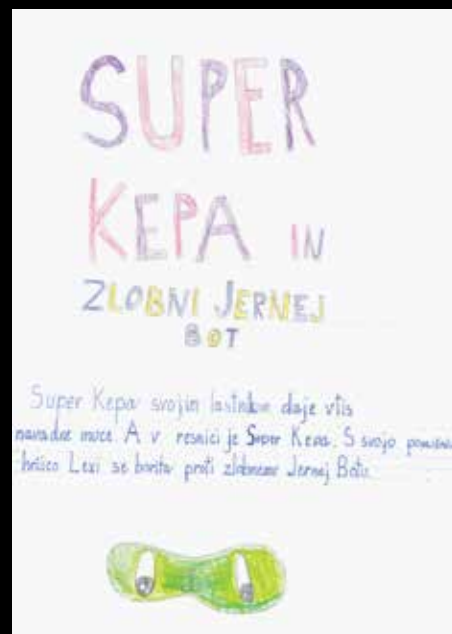
Na kratko v sliki in besedi

BESEDILO: BERNARDA MAL, STRIP: LIZA PRIMOŽIČ

V življenju se zgodijo presenečenja. Tako sem bila ena od izbrank, ki jim je Liza Primožič, učenka 6. razreda OŠ Jurija Vege, pokazala svoj izdelek. Ustvarjala ga je v prostem času. Med ustvarjanjem je zaupala sebi in svojemu občutku za risbo in besedo. Izbrala je način, ki ga imajo mladi zelo radi – strip. Preprosta, a pozitivna zgodba, vključujoča živali in ljudi, ki spodbuja k temu, da se vsi zapleti vedno razpletejo. Če je konec dober, je sporočilo bralcu spodbudno.

Njen izdelek je pred vami. Preberite ga. Čisto po tiho – Liza dokončuje nadaljevanje.

Upam tudi, da bo Liza dobila veliko posnemovalcev, ljubiteljev pristne slovenske besede in risbe. Prosti čas je krasen čas, še zlasti če ga živiš ustvarjalno. V počitniškem času je dovolj priložnosti za to.

OŠ Jurija Vege v vrhu tekmovanja Varno na kolesu

BESEDILO: KATJA MEDIJA, FOTOGRAFIJI: MOJICEJA BONTE

Program Varno na kolesu pod okriljem družbe Butan plin se je zaključil s sklepnim dejanjem – prireditvijo za finaliste, ki je potekala v petek, 19. maja. Učenci iz OŠ Jurija Vege Moravče so zasedli drugo mesto v skupnem seštevku opravljenih nalog v sklopu Aktivno na kolesu. S svojo predanostjo in vztrajnostjo so si zaslužili novo šolsko kolo, ki jim bo omogočilo nadaljnje raziskovanje okolice na dveh kolesih.

V sklopu razpisa Postajam kolesar so dosegli 6. mesto, kar je odličen rezultat, saj je tekmovalo 140 slovenskih šol. Učenci so bili nagradjeni s kolesarskimi čeladami.

Program so dodatno obogatili posebni gosti. Med gosti, ki so navdušili udeležence dogodka, je bil Jan Porič, nekdanji tekmovalec v spustu z gorskim kolesom, ki je delil svojo osebno izkušnjo o tem, kako mu je nošenje čelade rešilo življenje v hudi kolesarski nesreči. Njegova zgodba je navdihnila vse poslušalce in opozorila na pomembnost zaščitne opreme pri kolesarjenju.

Mojiceja Bonte je poudarila pomen trajnostne mobilnosti ter predstavila literarno delo, otroško slikanico Šibazajec, ki nagovarja najmlajše s področja prometne varnosti. Za glasbeno popestritev in nasmejane obraze otrok je poskrbela Eva Boto.

Po dogodku so si udeleženci lahko ogledali interaktivno razstavo Zdrava pamet, ki jo je pripravil Nik Škrlec. Razstava je očarala obiskovalce z izjemno privlačnimi vizualnimi prikazi in interaktivnimi elementi, ki so jim omogočili razburljiv vpogled v kompleksno delovanje možganov. Obiskovalci so imeli med drugim priložnost spoznati, kako se možgani odzivajo na različne dražljaje iz okolice, kako vplivajo na naše ravnanje ter odločitve in kako lahko ta znanja uporabimo za povečanje varnosti med kolesarjenjem.

Simbioza giba na POŠ Vrhpolje

BESEDILO: SARA PAČNIK, FOTOGRAFIJI: ANA KOVAČ

Vokviru nacionalnega projekta Simbioza giba, ki skrbi za ozaveščanje in spodbujanje k gibalno-športnim dejavnostim vseh slovenskih generacij, smo tudi na podružnični šoli na Vrhpoljah organizirali različne športne dejavnosti in povabili naše starejše telovadke, da so se nam pridružile pri vadbi.

Vadba je potekala dve šolski uri, v kateri sta se zamenjali dve skupini otrok – mlajši in starejši učenci. Športna ura je potekala v šolski telovadnici. Vadbo smo začeli z ogrevanjem, in sicer smo se šli igrati poplava, potres in letala in nato pod vodstvom učencev naredili še raztezne vaje. Po končanem ogrevanju smo se razdelili na šest skupin in začeli z gibanjem po postajah. Na prvi postaji so se učenci in telovadke preizkusili v spretnosti z žogo in ciljanjem žoge v tarčo. Z vodenjem žoge so morali premagati slalom in nato zadeti tri različno velike tarče na steni. Na drugi postaji so morali združiti moči in v paru premagati kratek poligon z ovirami. Na naslednji postaji so se preizkusili v žongliranju teniških žogic. Učenci in telovadke so se preizkusili še v spretnosti nošenja klobučka in teniške žogice na glavi preko različnih ovir in tako preizkusili svoje ravnotežje. Na zadnjih dveh postajah so plezali po letvenikih in lovili svoje ravnotežje s hojo po gredi. Za zaključek telovadbe so zadnjo dejavnost pripravile starejše telovadke in smo se šli igrati klip-klop.

Učenci tretjega razreda so za zaključek in osvežitev pripravili sadni posladek. Skupaj smo zaključili zabaven dan in povezali generacije preko različnih gibalnih dejavnosti.

Premična zbirka knjig med našimi najmlajšimi

BESEDILO: ANJA AVBELJ, FOTOGRAFIJE: ANJA AVBELJ, NINA PUC, URŠA ZAJC

Letos je vrtec v sodelovanju s Knjižnico Domžale in Krajevno knjižnico Daneta Zajca Moravče dodatno obogatil kakovost dopoldanskega varstva malčkov. V obeh knjižnicah so si izposojali knjige iz t. i. premičnih zbirk.

Knjižnica Daneta Zajca Moravče je vrtcu za vse leto brezplačno pripravila in posodila kakovostne slikanice. To so bile imenitne pravljice, pesmice, uganke in tudi poučne knjige za vedoželjne malčke. Vsaka skupina je prejela do 20 knjig, odvisno od števila otrok v njihovi skupini. Skupine so knjige med seboj izmenjevale, tako je bilo gradiva in izbire vedno dovolj. Knjige smo vzgojiteljice prebirale otrokom in ustvarjali po zgodbah. Otroci so knjige samostojno listali, pregledovali in o njih pripovedovali. V juniju so se knjige iz premične zbirke vrstile v knjižnico. Veselimo se jeseni in novih premičnih zbirk.

Na tem mestu se zahvaljujemo knjižničarki Katarini Peterc za pripravo, organizacijo ter sodelovanje pri projektu premičnih zbirk.

Miške mahamo v pozdrav poletju

BESEDILO in FOTOGRAFIJI: NINA PUC

Prvo leto v vrtcu, najmlajši smo in se sprehajamo z bibo po okolici vrtca in šole. Ogledujemo okolico, pomembne stavbe in občudujemo rast nove športne dvorane.

Vedno se ustavimo še na igrišču in se pozdravimo s starejšimi prijatelji. Vrtčevsko igrišče je zelo živahno. S prijatelji se spoznavamo in nabiramo socialne veščine. Zdaj zaključujemo prvo leto in se pripravljamo na poletne dni.

Otroci iz skupine Mišk z Nino in Meto vam želimo brezskrbno in veselo poletje. Se beremo septembra.

Tudi z majhnimi koraki se daleč pride - turizem z najmlajšimi

BESEDILO: IRENA MALOVRH, mentorica, FOTOGRAFIJE: IRENA MALOVRH, PETRA ŠTEFAN in KLAVDIJA GORIŠEK

Tudi letošnje leto se je vrtec priključil vseslovenskemu gibanju Z igro do prvih turističnih korakov v okviru Turistične zveze Slovenije. Letošnja rdeča nit projekta je bila Športna doživetja bogatijo mladinski turizem. V vrtcu smo izpeljali projekt *Tudi z majhnimi koraki se daleč pride*.

Gibanje otrok je pomembno za pravilen razvoj otrok, zato v vrtcu vsakodnevno izvajamo dejavnosti, s katerimi krepimo moč, ravnotežje, gibljivost, skladnost gibanja, hitrost, natančnost, vztrajnost.

V vrtcu in okolici imamo možnosti za izvajanje gibalnih dejavnosti in s tem vplivamo na celosten razvoj otrok in njihovo zdravje. Tako smo obiskali Hribce, Rudnik, Mohor, grad Tuštanj, pozimi še smučišče Vidrga in na začetku poletja kopališče Atlantis.

Otrokom smo omogočili naslednje dejavnosti:

- sproščeno izvajanje naravnih oblik gibanja (hoja, tek, poskoki, valjanje, plezanje ...)
- spoznavanje elementarnih iger ter športnih zvrsti, značilnih za naša in druga kulturna okolja v sedanosti in preteklosti.
- spoznavanje, utrjevanje in krepitev gibalnih sposobnosti v povezavi s spoznavanjem različnih kulturnih znamenitosti domačega kraja ter kasneje tudi značilnosti širšega okolja.
- pridobivanje znanja o pomenu medsebojnega sodelovanja in reševanja različnih problemov ter športnega obnašanja v različnih športnih igrah.
- povezovanje gibanja z elementi časa, ritma in prostora.
- spoznavanje športov, značilnih za letni čas in različne naravne elemente (gibanje in igre na snegu in v vodi).
- izvajanje športnih poligonov v telovadnici.
- uporaba različnih športnih pripomočkov, kot so žoge, keglji, balinčki, poganjavčki, kolesa, plezala, različne gugalnice ...

Sodelovali smo z Atletsko zvezo Slovenije, Turistično zvezo Slovenije, Čebelarским društvom Moravče, Turističnim društvom Moravče, Smučiščem Vidrga, kopališčem Atlantis in Lovsko družino Moravče.

V kraju se izvajajo različne športne prireditve, ki imajo omejeno ponudbo dejavnosti tudi za predšolske otroke. Nekaj zamisli smo med izvajanjem dobili tudi strokovni delavci, ki jih bomo posredovali organizatorjem športnih in turističnih prireditev.

Ob zaključku projekta je v čitalnici Krajevne knjižnice Daneta Zajca Moravče od 8. junija dalje pregledna razstava opravljenih dejavnosti posameznih skupin, ki si jo lahko gledajo vsi obiskovalci knjižnice. V sodelovanju s Turističnim društvom Moravče smo pripravili nekaj predlogov dejavnosti, s katerimi bi dopolnili in popestrili organizirane dogodke v kraju.

Svoje delo smo strnili v enotno poročilo in ga poslali Turistični zvezi Slovenije. V projektu je sodelovalo 6 skupin, skupaj 117 otrok in 15 strokovnih delavk.

Tradicionalni koncert pihalne Godbe Moravče

BESEDILO: KATJA RAVNIKAR, FOTOGRAFIJE: SIMON BURJA

Kot že nekaj let smo moravški godbeniki tudi letos, v petek, 19. maja, izvedli tradicionalni spomladanski koncert. Žal smo morali načrte o izvedbi koncerta na gradu Tuštanj zaradi slabe vremenske napovedi spremeniti in prireditev prestaviti v dvorano Kulturnega doma, kar pa nikakor ni pokvarilo prijetnega vzdušja in dobre volje.

Skoraj pol leta smo se člani godbe pripravljali na koncert, vadili, igrali in se ob vsem tem lepo imeli. Prireditev je s svojim hudomušnim vodenjem v svoje roke vzel gledališki igralec Jernej Kuntner.

V začetku koncerta smo se predstavili z malce bolj resno in zahtevno skladbo Rikudim, ki je delo skladatelja Jana Van der Roosta. Skozi skladbo The Lion King smo se odpravili v afriško savano, kjer se za svoj obstoj borijo levi in hijene, »Hakuna Matata« pa prepevajo ptice, zebre in ostale živali, ki živijo pod vročim afriškim soncem.

Naš koncert so z veselim prepevanjem popestrili otroci osnovnošolskega pevskega zbora pod vodstvom zborovodkinje Nastje Grad, da pa je vse skupaj zvenelo še lepše, je poskrbela učiteljica Barbara Fale s spremljavo na svoji klavirski harmoniki. Otroci, melodija harmonike in godbeniki smo moči združili v venčku skladb s filmov Kekec, Bratovščina Sinjega galeba in Sreča na vrvici.

Koncert smo v nadaljevanju z balado Perfect, pevca Eda Sheerana, popeljali v bolj mirne in romantične vode, a ne za dolgo, saj so nas hitro prevzele in nasmejale naše moravške Sestre s pesmijo Samo ljubezen, s katero smo leta 2002 zastopali barve slovenske zastave na Evroviziji v Estoniji. Občinstvo smo z venčkom uspešnic skupine Parni Valjak popeljali v nostalgijo jugo-rock glasbe, ki nam je vsem poznana.

Našo prireditev smo sklenili v tipičnem godbenem stilu, v ritmu koračnice slovenskega skladatelja Roka Nemaniča Cirkus Marš ter z legendarno Avsenikovo pesmijo Slovenski pozdravi.

Godbeniki se zahvaljujemo vsem sodelujočim, ki so kakorkoli prispevali k izvedbi tradicionalnega koncerta. Prav tako smo počaščeni in hvaležni, da smo dvorano napolnili do zadnjega kotička.

Navsezadnje se godbeniki prav lepo zahvaljujemo tudi našemu dirigentu Gregorju Dermolu za ves trud, prevožene kilometre, nasvete, nova znanja in potrpežljivost na vajah. Obljubimo, da se bomo za kakovost glasbe na Moravškem trudili še naprej. Mi se že veselimo koncertov in nastopov, ki nas čakajo v prihodnosti.

»Naša pesem domovini« s hvaležnostjo, zanosom in ponosom

BESEDILO: FRANCKA TOMAN, FOTOGRAFIJE: MIRO PIVAR

Ljuba naša domovina! Kako si čudovita, kako enkratna! Koliko lepot premoreš! Ali znamo to ceniti? Se ti znamo pokloniti, izraziti hvaležnost? Smo ponosni na to, da smo Slovenci? Koliko je domoljubja v nas? Nekateri so nekoč življenje dali zate. Danes tega nikomur ni treba, lahko pa vsak od sebe da tisto, kar najbolje zna in zmore, da se ti pokloni, da pokaže, da te ceni in izrazi svoj ponos, da ti pripada. Imeti domovino, kot je Slovenija, ni samoumevno!

Takšna in podobna razmišljanja se kar sama od sebe porajajo v človeku, s srcem prisotnem na dogodku, ki se je zgodil v nedeljo, 11. junija, v atriju gradu Tuštanj. Ambient, za katerega smo hvaležni lastnikoma Petri in Petru Pirnatu, da nas gostita, je že sam po sebi čudovit in vreden občudovanja. Ko pa se tam zasliši ubrana slovenska pesem, ti srce zaigra in ponos zraste do neba.

Trije zborovski nastopi za moravški poklon Sloveniji

Kar trije moravški zbori z dolgo tradicijo so se pod vodstvom izkušenega mentorja Milana Kokalja

poklonili naši lepi Sloveniji s koncertom Naša pesem domovini. Pesem je namreč tista, ki je slovenskega človeka spremljala skozi stoletja. Vedno in povsod. V dobrem in slabem. Obogatila je lepe trenutke in lajšala trpljenje. Tudi vsako delo je šlo s pesmijo lažje od rok. Ob delu so se pesmi porajale in nastajale. Človek je vanje položil vse, kar je doživel, vse lepote, ki jih je občudoval, vse svoje občutke, kot so sreča, veselje, žalost, hrepenenje, ljubezen ... Med drugim tudi ljubezen do domovine, ki pride še bolj do izraza pri tistih, ki so odšli na tuje.

Slovenija, od kod lepote tvoje, Mati Slovenija, Od tam, kjer sem doma, Na Moravško, Triglav moj dom, je le nekaj naslovov pesmi, ki so privrele iz

grl vseh nastopajočih pevcev, ki so ponosni na to, da so Slovenci. Ponosni, da lahko svoj pevski talent uporabijo, ne samo za lastno veselje, temveč v užitek in zadovoljstvo poslušalcev ter v poklon vsemu, kar jim je drago.

Moški zbor KD Tine Kos Moravče, ki je prišel koncert, je najstarejši pevski sestav v občini, saj deluje že 60 let. Sicer najstarejši po delovanju, ne pa po starosti članov, saj se lahko pohvalijo s kar nekaj podmladka.

Sledil je **Upokojenski pevski zbor**, v katerem člani in članice tretjega življenjskega obdobja prepevajo že več kot 35 let. Čeprav so že v zrelih letih, ob svojem petju izžarevajo toliko energije in navdušenja, kot da jih imajo komaj dvajset.

Svojo pripadnost domovini je s pesmijo izkazala tudi **ženska vokalna skupina Oda**. Že več kot 40 let vztrajajo pri svojem poslanstvu ohranjanja in širjenja pevskega izročila. Že od samega začetka je skupaj z njimi tudi umetniški vodja Milan Kokalj, ki je duša in srce moravške kulture in jo ohranja na visokem nivoju.

Odlično povezovanje kot pika na i

Spremno besedo je med nastopi odlično krmarila **Jelka Lebar**. Spretno je povezala pevsko zgodovino in značilnosti posameznih zborov s pomembnostjo in vplivom slovenske pesmi, z občudovanjem vseh lepot in simbolov domovine Slovenije ter ljubeznijo do nje.

Za posladek na koncu je dve pesmi zapel še združeni Mešani zbor. Prireditev so s spremljavo izbranih pesmi popestrili že kar stalni instrumentalisti: Klemen Logaj in Žiga Svetlin na harmoniki, Gašper Kokalj na basu in Nejc Klopčič ter mentor Milan Kokalj na kitari.

Za vse, ki smo to nedeljsko popoldne delili s pevci, je bilo čudovito doživetje ter izraz domoljubja, ponosa, spoštovanja in hvaležnosti, pa naj si bo za tiste »na odru« kot tiste »pod odrom«. Celo dež, ki je malo ponagajal, tega ni mogel uničiti.

Poletje ujeto v strune

BESEDILO: NATALIJA BRODAR, FOTOGRAFIJI: LADO SLAPŠAK

Vsako leto, ko se bliža poletje, se tamburaši zberejo in nam pripravijo koncert dalmatinskih pesmi, poletni koncert z gosti na Gradu Tuštanj. Večkrat je bila lokacija prestavljena zaradi slabega vremena ali vsaj slabe napovedi vremena, kar pa potem za instrumente ne pomeni nič dobrega. Tudi letos se je zgodilo tako. Zaradi vremena se je koncert »preselil« v Kulturni dom Moravče.

V nedeljo, 21. maja 2023, je bila dvorana polna zadovoljnih ljudi, ki so bili ob koncu veseli, da so se udeležili tako pestrega koncerta. Ta večer se je res z odra slišala le glasba. Poleg Vrhpoljskih tamburašev so prepevali še: Klapa Sušca, Ženska klapa Kamelije ter Mat na kvadrat.

S Klapo Sušca smo sodelovali prvič. Fantje iz Šentjakoba ob Savi in širše okolice so nekaj pesmi zapeli sami, nekaj pa tudi skupaj s tamburaši. Prijetno so presenetili. Ko nekdo lepo poje, ni več kaj dodati.

Žensko klapo Kamelije že poznamo in je bilo sodelovanje z njimi kot srečanje s starimi prijatelji. Dalmatinske pesmi v izvedbi ženskih glasov je res posebnost. In ta dekleta se tega izziva vsakič znova veselijo. Pojejo tudi priredbe drugih slovenskih popevk in skladb, a dalmatinske pesmi imajo zanje posebno mesto.

Vokalno-instrumentalni duet Mat na kvadrat pa smo srečali na našem novoletnem koncertu, ko sta zaključila naš večer božičnih ritmov. Matjaža in Mateja smo spoznali že pred leti, ko so tamburaši sodelovali s Klapo Mali grad, onadva pa sta bila njena člana.

Program sem povezovala Natalija Brodar.

Obiskovalci v dvorani so uživali. V Moravčah je ta večer imela svojo besedo in glas dalmatinska glasba. Prepričana sem, da nihče ni šel domov ravnodušen ali razočaran. To je bil res večer dalmatinske glasbe in poletje je blizu.

Naj zaključim članek z besedami, kot sem zaključila koncert: **Glasba je le trenutek. Ni potrebno več. Je kot kemija – dovolj je trenutek, da jo zaznaš. In sprejmeš. Je ljubezen na prvi pogled. Glasba, ki te dopolnjuje, predstavlja, živi s tabo, zate ... ki je brezpogojno tvoja. In tvoja je za vse tvoje življenje, brez nje več ne gre. Glasba, ki smo jo slišali in tista, ki jo še bomo ... glasba srca, tišine, neba in sveta ... glasba, ki jo pojemo, igramo, plešemo, poslušamo ... je le trenutek ...**

Na svidenje naslednje leto!

Praznični večer pod milim nebom

BESEDILO: BERNARDA MAL, FOTOGRAFIJE: SABINA BARLIČ

Tradicionalni koncert Peškega okteta in predstavitev njihove prve zgoščenke v nedeljo, 25. junija

Iskrene čestitke Peškemu oktetu za nov mejnik na skupni glasbeni poti, za izdajo zgoščenke.

Tradicija od pevcev Peškega okteta zahteva in njihovi oboževalci pričakujejo, da bodo vstopili v poletje s koncertom. Zdi se samoumevno. Pa vendar pevci v pripravo vložijo veliko truda. Že prizorišče v kamnolomu nad vasjo zahteva svoj čas. Ko na koncerti večer zagorijo luči in se vključijo mikrofoni, radost in energija med nastopajočimi in obiskovalci dobesedno plapolata v poletni noči.

Letošnji koncert je vseboval pesmi z njihove prve zgoščenke, ki so jo obiskovalci na koncertu prvič videli, a poslušali neposredno brez vmesnika, v živo. Koncert je bil iz pesmi v pesem eno samo žarenje, eno samo veselje, eno samo praznovanje celotne skupnosti. Na koncertu so sodelovali še peški mladi glasbeniki, upi za ohranjanje glasbene kulture v Pečah. Predstavili so se Manca Barlič na klavirju, Zala Jemec s kitaro in vokalom ter Matevž Mars s harmoniko. Matevža je voditeljica izzvala z vprašanjem, kdaj bo v tem kamnolomu zaigral Ansambel Matevža Marsa. Pomenljivo se je nasmehnil, na hitro sestavil inštrumentalno zasedbo in povedal, da bi rad imel v ansamblu pevce, kot so bili Slakovi pevci – fantje s Praprotna. Matevž izvrstno igra na harmoniko in ima glasbene vzornike med najbolj znanimi slovenskimi narodno-zabavnimi ansambli. Po dveh skladbah je sledilo navdušenje med poslušalci, saj se mu je uresničila želja, da bi imel moško zasedbo pevcev. Teh pa ni bilo samo pet, temveč cel Peški oktet. Skupni nastop je bil vrhunec večera, aplavz in navdušenje kar nista ponehala. Vsako leto na koncertu obeležijo tudi praznik dan državnosti z nekaj pesmimi in besedo. Pred zaključno pesmijo se je Matjaž Barlič zahvalil vsem pridnim mravljicam, ki leto za letom z drobnimi opravili naredijo koncertni večer popoln, in sponzorjem, ki so omogočili izid zgoščenke, ter jim izročil zgoščenko in ključek. Darilo so namenili še gostoma večera županu dr. Milanu Balažicu in

častnemu občanu župniku Kancianu Čižmanu. Župan je kratko nagovoril obiskovalce in se zahvalil oktetu za izjemen večerni dogodek v izjemnem avditoriju.

Z zaključno pesmijo se večer še zdaleč ni zaključil, saj se je tja v nov dan ob prigrizkih in pijači pletlo nešteto spominov na začetke Peškega okteta, na fotografije, ki so se med koncertom predvajale, in sanje o nastopanju v tujini, kamor bodo naslednje poletje ponesli slovensko pesem, slovensko besedo in glas o mali vasi Peče. Odhajajo nastopat med Slovence v Kanadi.

POLETNA NOČ

z Limbarjem

BESEDILO: ALOJZIJ ŠTEFAN
FOTOGRAFIJE: SIMON BURJA

Popoldan, petek, 16. junij 2023. Vsi gledamo v nebo in grozeče oblake, ki se potegnejo čez našo prelepo dolino. Ko se zbiramo za postavitve odra in ureditev prireditvenega prostora v atriju gradu Tuštanj ... se vlije. Pa nam ne vzame poguma. Kmalu se zjasni, ko pa imamo že vse postavljeno ponovno poškoppi. V nekaj sekundah umaknemo stole pod streho in pokrijemo inštrumente. Tokrat se zjasni za ves prelep večer, poln ljudi s kulturo srca. Molitvena skupina za lepo vreme je bila uslišana (malo bo še treba potrenirati ...). Naredi se prostor za čudoviti svet glasbe pod milim nebom.

Dolgo se je pripravljala ta noč, že od naših intenzivnih vaj, ko so se kot cvet za cvetom odpirali talenti in pokazala širina, s katero doumevamo glasbo kot univerzalni jezik kulture srca. Začutili smo, da poleg naše klasične ponudbe zborovske in ljudske glasbe lahko ponudimo tudi vse druge zvrsti. Letos smo se odločili za narodno zabavno in popularno. Na mnogih vajah, tako ansambla kot obeh

zborov, smo počasi pilili program, ritem in iskali takšno izvajanje, ki bi kar najbolj preprosto vključevalo tudi pevsko sodelovanje poslušalstva. Prilagajali smo sodelovanje različnih glasov in iskali najprimernejše tonalitete. Oblikovali smo spletno pesmarico – ki smo jo nazadnje naredili dostopno tudi s QR kodo – in čistili besedila s poslušanjem originalnih izvedb posameznih pesmi. Najbolj nas je pri vsem tem spodbujal izvirni glasbeni užitek, spomini na čase in dogodke, ko smo te zimzelene skladbe prepevali ali

pa jih prisvojili za svoje. Tudi ljubitelji resnejše glasbe so se vključili v skupno iskanje glasbene podobne in kulise večera, ki smo se ga vsi zares veselili. Zajeten delež je k temu prispeval zborovodja Tomaž in fantje iz Limbanda. To je sestav Limbarjevih pevcev, ki so obenem tudi inštrumentalisti: Dominik Štefan, kitara, Andrej Gabršek bas kitara in bas, Miha Gabršek harmonika in bobni, Andrej Orehek, klavirska harmonika, Tomaž Pirnat, klaviature. Ritem več kot 20 skladb, nam je počasi lezel pod kožo in ostalo je le še

golo veselo pričakovanje večera. Atrij gradu Tuštanj, kjer nam lastnika Peter in Petra Pirnat (ki je tudi naša altistka) že kar nekaj časa velikodušno dajeta prostor za vaje, se je počasi polnil. Prinašali smo še dodatne stole in klopi, tako da se je na ploščadi in na balkonih nabrala čudovita množica ljudi, ki imajo radi glasbo in Limbar. Pravzaprav niso čisto točno vedeli, kaj naj pričakujejo ... Gotovo pa so vedeli, da bo prireditev povezoval znani in popularni voditelj Jure Sešek. Ni le povezal, je tudi upeval zbrano publiko za sodelovanje pri petju pesmi, nastopil skupaj z Limbarjem in ustvarjal veseli večer pod zvezdami. Navdušeno petje, ki so se mu pridružili tudi gostje župan dr. Milan Balažič, evropska poslanka Ljudmila Novak, ki je bila skupaj z ELS glavna pokroviteljica in sponzorka koncerta (majice in ozvočenje) ter naš častni občan in župnik Kancijan Čižman. Komornemu zboru Limbar, ki se je na odru prvič pojavil v enotnih majicah, ki jih je priskrbel naša Milka, se je pridružil otroški zbor Limbar. Iskrivo in glasbeno prepričljivo je sam zapel nekaj pesmi, nato pa še skupaj z odraslimi pevci nekaj zaključnih skladb. Naši mladi Limbarčki so navdušili zbrano občinstvo. Poskrbeli smo za projekcijo besedila (Benjamin Štefan in Tadej Pirnat). Gibčni in živahni dirigent je ves večer pridno animiral zbrano poslušalstvo, ki je bilo odličen tretji zbor. Dolg seznam opravljenih nalog so budno spremljale naša predsednica Lidija in predsednica društva Elizabeta Pirnat, ki skupaj s Patricijo Štefan vodi otroški Limbar.

Še mnogo je tega, kar bi bilo treba omeniti, a zaključimo s tremi ugotovitvami:

Prvič: Poletna noč z Limbarji je bil čudovito sproščujoč glasbeni in prijateljski dogodek, Bil je balzamični obkladek na malo utrujene duše pred začetkom počitnic in dopustov.

Drugič: Odkrili smo izjemne talente znotraj zborov in društva, predvsem pa so navdušili solisti, ki so sami in z zborom prepevali posamezne skladbe: čudovita Eva Pirnat, razigrana, Maša Capuder, romantična Elizabeta Pirnat, šaljivi Dominik Štefan, srčna Joži Zaveršnik in poskočna Polona Capuder, razigrani Andrej Orehek,

pogumna debitanta Andrej Klopčič in Rok Štefan in prepričljiv – zaročeni – duet. Andrej Gabršek in Patricija Štefan. Prepričan sem, da solistov nismo slišali zadnjič.

In tretjič: Tudi Poletna noč z Limbarji gotovo ni bila zadnja.

Posnetek prireditve lahko najdete na <https://domzalec.si/kultura/prireditve-kultura/poletna-noc-z-limbarjem/> (Hvala snemalec Miro Pivar!); fotografije pa na naši spletni strani www.kidlimbar.si

Čeprav je nebo visoko nad nami, ga bomo naslednjič do zvezd znovali napolnili z glasbo in kulturo srca. Skupaj z vami, naše drago in zvesto občinstvo!

Med županovanjem in pisanjem

BESEDILO: UREDNIŠTVO

Preden je dr. Balažič postal moravški župan, smo vedeli, da piše knjige. Svojo prvo knjigo je izdal leta 1995 z naslovom *Gospodstvo*. Knjiga govori o tem, kako s psihoanalizo analizirati družbene pojave. V letih 1997 in 1998 je izdal dve pesniški zbirki z ljubezensko tematiko: *Čudežna zgodbica* in *Ranjena žival*. Nato se je v petih knjigah lotil zgodovine slovenske demokratizacije in osamosvajanja s preloma osemdesetih v devetdeseta leta prejšnjega stoletja. Leta 2004 je najprej izšla knjiga z naslovom *Slovenska demokratična revolucija 1986–1988*, tej sledijo *Slovenski berlinski zid 1989* (izid leta 2006), *Rojstvo slovenske demokracije iz duha državljske vojne* (izid leta 2010), *Slovenski plebiscit* (prav tako izid leta 2010) in *Samostojna Slovenija* (izid leta 2011). To pentalogijo zaključuje šesta knjiga, ki je izšla leta 2016: zgoščeno prikaže analizo omenjenega zgodovinskega obdobja in nosi naslov *Zakaj je Slovenija postala samostojna država*.

naših načinov razmišljanja o vesolju, je napisana poljudno – na bralcu prijazen način. Če bi vas zamikalo poletno branje, so predstavljene knjige na voljo v moravški knjižnici.

Vzporedno z zgodovinskimi temami za potrebe visokošolskega študija politologije in sociologije je pisal strokovne knjige. Leta 2007 je izdal knjigi z naslovom *Psihoanaliza politike* in *Politična antifilozofija* ter leta 2008 še knjigo *Znanost in realno*. Na podlagi izkušenj, ki jih je kot državni sekretar na zunanjem ministrstvu doživel v času spoprijema Slovenije za pravično mejo s Hrvaško, je napisal knjigo *Diplomatska vojna za mejo med Slovenijo in Hrvaško*, ki je luč sveta ugledala leta 2017. Ko je bila Slovenija pred dobrim desetletjem soočena s finančno in družbeno krizo, je svoja opozorila o stranpoteh slovenske politike strnil v knjigi *Propad Slovenije – kdo je spraval Slovenijo na kolena in kaj zdaj*, ki je izšla leta 2016. Vrhunec njegovega ustvarjanja predstavlja monumentalno delo iz leta 2017, ki ima samo nekaj strani manj kot Sveto pismo. V knjigi z naslovom *Užitek, vednost, oblast* je povezal psihoanalizo, matematično logiko in politično filozofijo.

Odkar je dr. Milan Balažič župan Občine Moravče, ni prenehal s pisanjem. V zadnjem obdobju je izdal tri nova dela. Konec kovidnega leta 2021 je izšlo njegovo prvo prozno delo, in sicer ljubezenski roman z naslovom *Ime rože danes*. Leta 2022 je iz tiskarne prišla njegova *Bela knjiga o odporu proti onesnaževanju Moravške doline*. Iz naslova razberemo, da opisuje dogodke in analizo spoprijema moravških ljudi za čisto okolje.

Tisti, ki župana bolj poznajo, vedo, da je zasebno navdušen astronom. Doma ima astronomski observatorij, tako svoja teoretična znanja raziskuje praktično. Dr. Balažič je dolgoletni pisec strokovnih prispevkov za astronomsko revijo Spika. Na osnovi vseh dognanj je pravkar izšla njegova nova knjiga z naslovom *Kozmologija – filozofija astronomije*. Čeprav gre za poglobljeno študijo o

**Dr. Milanu Balažiču ob župan-
skem delu za dobrobit Moravške
doline tudi v bodoče želimo še
veliko plodnega pisateljskega
ustvarjanja.**

Dobitnica Župančičeve frulice 2023 je naša učenka Veronika Puc

BESEDILO: BERNARDA MAL, FOTOGRAFIJI: ARHIV DRUŽINE PUC

V začetku junija je v Črnomlju potekala podelitev Župančičeve frulice za najboljše slovenske mlade pesnike, deklamatorje in pripovedovalce v letu 2023. Nagrado je med osnovnošolskimi pesnicami in pesniki prejela učenka devetega razreda Osnovne šole Jurija Vege Veronika Puc.

Na razpis za Župančičevo frulico se je prijavilo 355 mladih pesnikov, deklamatorjev in pripovedovalcev iz 81 slovenskih šol. Letošnjo komisijo za izbor pesnikov so sestavljali Darja Pavlič, profesorica slovenske poezije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, Veronika Dintinjana, pesnica in prevajalka, ter Igor Divjak, literarni kritik in prevajalec. Izmed 5 finalistov (Tobija Lakič, Tim Novak, Neža Požun, Pia Jovanovič, Veronika Puc) je strokovna komisija Župančičevo frulico 2023 za najboljšega osnovnošolskega pesnika podelila Veroniki Puc. Frulico za najboljšega srednješolskega pesnika pa je osvojila Doroteja Drevenšek iz Maribora.

Iz strokovne utemeljitve komisije o Veronikini pesmi *Hrastova miza* ...

»**P**esem *Hrastova miza* zgodbo ljubezenskega odnosa posrečeno podaja posredno kot predmetna pesem, katere osrednji motiv je drevo, ki bo nekoč postalo miza v prodajalni. Za hip dobimo občutek, kot da sta ob tem osrednja protagonista, fant in dekle, potisnjena ob stran, a goli predmetnosti drevesa in mize so zoperstavljeni številni čustveni spomini. Zaradi tega je to pesem o minuli zgodnji mladosti,

podana tako, da se v njej lahko vsak prepozna, saj presega odnos zgolj dveh in govori o vseh pripadnikih neke generacije. Minljivost v njej ni podana kot nekaj tragičnega, ampak tudi humorno, kot izziv. Ob njej se zastavi vprašanje o vrednosti vsega, kar se je zgodilo. Zdi se, da pesem s svojo igrivostjo pritruje predvsem bivanju, ki presega minevanje.«

Kaj je Župančičeva frulica?

Mlajši bralci morda ne veste, kaj je frulica. Sopomenka zanjo je piščal (preprosto glasbilo v obliki cevi, v katero se piha), kot navaja Sinonimni slovar slovenskega jezika. O Otonu Župančiču, slovenskem pesniku, pa gotovo veste veliko in znate katero od njegovih pesmi. Tokratni prispevek pa ne govori o takšni frulici, temveč o obsežnem, vseslovenskem in mednarodnem tekmovanju.

Projekt Srečanje recitatorjev osnovnih in malih šol Bele krajine je zamisel Zavoda za izobraževanje in kulturo Črnomelj. Izvajati so ga začeli leta 1991. Glavni cilj je bil spodbujati govorno ustvarjalnost mladih in veščine javnega nastopanja. V povezavi s sorodnim hrvaškim dogodkom Goranovim prolječem so v letu 2002 spremenili glavni cilj in se posvetili mladim pesnikom. Projekt je bil tedaj razširjen na celotno Slovenijo. Leta 2008 so bili prvič k sodelovanju povabljeni srednješolci. Povezujejo se z že uveljavljenimi besednimi ustvarjalci. Zmagovalci obeh dogodkov nastopijo na obeh dogodkih, v Črnomlju in Lukovdolu. Zmagovalce določi strokovna komisija, tako pot do Župančičeve frulice ni lahka. Podelitev nagrade je do leta 2016 vsako leto potekala v Vinici, od takrat dalje pa v Črnomlju. Izdatno finančno podporo imajo v Občini Črnomelj in drugih virih. Leta 2021 so praznovali 30 let delovanja z izdajo zbornika. Leto poprej so eni izmed prvih v Sloveniji izvedli literarno e-prireditve.

Veronika pa se je predstavila z naslednjimi besedami:

»**I**gram se poeta ljubezni – nesrečnega. Pišem pesmi, sem zelo radovedna, večna iskalka, občudovalka vsega lepega in pred-

vsem rada pojem. Sicer pa sem zaključila 9. razred osnovne šole in se z velikim pričakovanjem podajam v svet srednje šole ... Veseli me vse, kar je povezano s psihologijo. V prostem času sedim na roza kavču v moji glavi in razmišljam o vsem mogočem. Ob večerih pa se sprašujem, ali je odrasti dobra stvar.»

V branje vam je Veronika poslala nekaj svojih pesmi, tiste, ki jim je že dovolila oditi v svet. Nastalo jih je več in še nastajajo. Se na Moravškem veselimo novega pesniškega umetnika in izdaje pesniškega prvenca? Iskrene čestitke, Veronika!

Na tem spletnem naslovu (<https://www.zik-crnomelj.eu/sl/kulturazamlade/zupanciceva-frulica/>) si lahko ogledate Župančičevo frulico 2023.

Izbor pesmi za natečaj Župančičeva frulica 2023 (Veronika Puc)

HRASTOVA MIZA

Ko bo konec sveta,
najin hrast ne bo več najin.
Bo le neka miza v trgovinski izložbi.

Ta miza nosi toliko spominov.
Najin prvi, mnogoteri poljub.
Skrivalnice, učenje poštevanke, celo abecede,
najino učenje plesa za valetu,
kurjenje testa, ki je bil nezadosten.
Kaj praviš? Obžaluješ?

Da bo neka naključna ženska
odšla v trgovino in kupila mizo.
Kupila bo najin hrast
in najini začetnici, vrezani vanj.
In spomine.

Potem bo tudi hrastova miza
pozabila name,
kot si me pozabil ti.

KLICARJENJE

Zapravila sem milijone,
ko sem te klicala iz:
Češke, Rusije, Norveške, Prusije,
Španije, Hrvaške, Makedonije, Slovaške.

Ti pa niti centa nisi zapravil.

VAJINA TRATA

Najprej je bila pravzaprav najina.
Tja sva kdaj hodila.
Se smejala, zvezde štela, na kakšni letela.

Jeseni sva tam grozdje kradla.
Bila sva neopazna.

Jesen je bil tvoj najljubši čas.

3.00

In tukaj sem.
Sredi sobe, postavljena na glavo.
Ura je tri.

Obkroža me tisoč misli.
In ti si devetsto devetindevetdeset izmed njih.

ONKRAJ

Zvonovi zvonijo.
Zvok mi seže naprej od bobniča.
Dlje, globlje.

Ko sva se prvič poljubila,
je zvonilo pri sv. Ani.
Tisti dan je imela tvoja mama god.
Spekla je višnjev kolač.

Tudi ta ni uspel.

TOČA BO

Ob večerih, mračnih, a še svežih.
Dotaknil si se me kot dež asfalta.

In kakor dež diši na asfaltu,
sem dišala jaz.

ARENA V RONDİ

Včasih si kot bik v areni.
Slepo tečeš za žensko,
ki drži v roki rdečo zastavo.

Jaz pa sem tam nekje.
Onkraj, v občinstvu.

V drugi vrsti.

Hodile po zemlji smo naši in pile nje prelesti*

BESEDILO: NATALIJA RAVNIKAR, FOTOGRAFIJE: ČLANICE BRALNEGA KLUBA BRALNE LUČKE

Prvi vikend v maju smo se članice bralnega kluba Bralne lučke odpravile na dvodnevni izlet v prelepo Belo krajino, kjer smo hodile po poteh znanega belokranjskega pesnika Otona Župančiča. Spremljalo nas je sončno, pravo poletno vreme in dobra volja. Tokratni izlet je bil za Lučke res poseben, saj smo z njim tudi obeležile 10. obletnico delovanja našega bralnega kluba.

Izlet smo pričele v Dragatušu, v kraju, kjer je Oton Župančič preživel svoje otroštvo in na katerega so ga vezali najlepši spomini na Belo krajino in njene ljudi. Marko Štefanič iz Gostišča Župančičev hram nam je prijazno predstavil življenje Otona Župančiča in zgodovino kraja Dragatuš, ki sta ga najbolj prizadela izseljevanje prebivalstva v tujino in čas druge svetovne vojne. Ob tej priložnosti smo prebrale nekaj Župančičevih pesmi, ki opisujejo tako lepoto in njegovo ljubezen do Bele krajine in domovine kot tudi usodo Belokranjcev in slovenskega naroda. Pot smo nadaljevanje v Vinici, v pesnikovem rojstnem kraju, kjer smo obiskale Spominsko hišo Otona Župančiča. Prijazna vodička nam je zaupala nekaj podrobnosti iz Župančičevega življenja in dela, med drugim, da je svojo prvo, skoraj ponarodelo pesem nagajivko *Zima, zima bela* napisal že pri desetih letih. Ogledale smo si tudi njegove pesniške zbirke in ob video arhivu prisluhnile njegovi govorjeni besedi. Belokranjska cesta nas je peljala naprej do Žuničev, kjer smo si ogledale Šokčev dvor, muzej na prostem, ki ponazarja tradicionalno belokranjsko kmečko hišo. Tončka in Boris, ki srčno in predano ohranjata stare belokranjske običaje, kot so pridelava lanu, tkanje lanenega blaga in reja belokranjskih pramenk, avtohtone pasme ovac, sta nam, oblečena v značilno belokranjsko nošo, predstavila navade in življenje Belokranjcev v preteklosti. Ob tem sta nas pogostila tudi s pravo belokranjsko pogačo. Pot nas je nato ob reki Kolpi vodila vse do Kampa

Podzemelj, kjer so nas v prijetnem in neokrnjenem naravnem okolju postregli z belokranjskim kosilom. Lepo okolje nas je zmamilo, da smo posedele ob bregu reke Kolpe, prisluhnile njenim mogočnim šumom in prebrale še nekaj Župančičevih pesmi. Prijetno utrujene in polne lepih vtisov, smo prvi dan izleta zaključile v večernem klepetu, obdane s slikovitimi vinogradi turistične kmetije Jakljevič v Grabrovcu pri Metliki, kjer smo tudi prenočile. Naslednje jutro nas je prijazna gospodarica turistične kmetije pogostila z bogatim zajtrkom, gospodar pa nam je z veseljem razkazal svojo vinsko klet. Belokranjske poti so nas nato odpeljale do izvira reke Krupe, kjer smo si obule pohodniške čevlje in prehodile del kraške učne poti ob Krupi. Po

poživljajočem pohodu smo se odpravile v Semič, kjer smo si ogledale center mesta in si privoščile še manjše okrepčilo pred odhodom domov. Izlet v Belo krajino nam bo ostal v prijetnem spominu, saj smo uživale v športno-literarnem oddihu in v družbi delovnih, prijaznih in srčnih Belokranjcev, ki smo jih spoznale na poti.

Članice bralnega kluba Bralne lučke se od leta 2013 redno srečujemo enkrat mesečno v prostorih moravške knjižnice. Sezona naših bralnih srečanj poteka od septembra do junija. Prebiramo knjige različnih zvrsti, vsebin in avtorjev. Brale smo potopisne in (avto)biografske knjige, slovenske in svetovne klasike, knjige iz zbirke evropskih romanov ter iz seznamov bralne značke odraslih Okusimo besedo. Občasno pa knjige izberemo tudi po svojem navdihu. Praviloma vsaka članica pripravi in vodi eno predstavitev knjige v sezoni. Vsaj enkrat letno pa se odpravimo na celodnevni izlet v kraj, ki je povezan s temo knjige ali njenim avtorjem. Do sedaj smo skupaj obiskale Slovenske Konjice, Veliko Polano, Vrhniko, Škofjo Loko, Radovljico, Slovensko Istro, Ljubljano in letos Belo krajino. Občasno si skupaj ogledamo gledališko predstavo, film ali obiščemo muzej. Bralni klub trenutno šteje 10 članic, v vseh letih delovanja našega kluba pa smo skupaj prebrale že več kot 80 knjig. Prebrane knjige in naši pogovori ob njih nam odstirajo nove svetove in nas notranje bogatijo. Med nami pa so se stkala tudi pristna in iskrena prijateljstva. Kot pravi naša članica Anamaria: »Smo kot neko zavetje pred ponorelim svetom, kjer so v ospredju drugačne vrednote.«

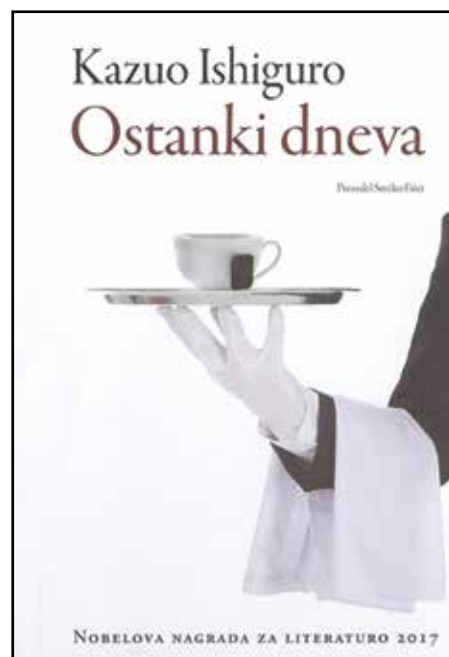
Najlepša hvala vsem Lučkam, sedanjim in nekdanjim, da že deset let skupaj hodimo po naši bralni poti in odkrivamo nje prelesti.* Posebna zahvala gre tudi ustanovni vodji našega bralnega kluba Marjani Majdič Kočar. Marjana, iz srca hvala, ker nas s svojo ljubeznijo do knjig navdihuješ, nas v bralnih pogovorih vedno spodbujaš k razmišljanju in nas opogumljaš pri predstavitvah. Hvala tudi Katarini in Urši iz moravške knjižnice za vso podporo in pomoč ter njuno skrb, da knjige vedno najdejo pot do nas.

*»Hodil po zemlji sem naši in pil nje prelesti.« (verz iz pesmi Duma, Oton Župančič)

Ko zadiši po knjigi

ZAPISE ZBRALA: mag. KATARINA PETERC

Bralci bralnih skupin Krajevne knjižnice Daneta Zajca vam priporočajo v branje naslednjo knjigo:

Kazuo Išiguro Ostanki dneva

V mesecu aprilu smo v krožku brale zgodovinski roman, z Nobelovo nagrado nagrajenega pisatelja, Kazua Išiguro.

Zgodba se plete okoli glavnega junaka Stevensa, butlerja z dolgoletnim stažem v dvorcu Darlington Hall, ki se nahaja v bližini Oxforda. Stevens se leta 1956 odpravi na obisk k bivši sodelavki in tekom potovanja nas popelje k dogodkom, ki so se dogajali v dvorcu malo pred začetkom 2. svetovne vojne. Svoji službi je posvetil vse svoje življenje, saj mu je dajala smisel, nudila dostojanstvo in veličino, a hkrati prinesla odmaknjenost od ljudi v lastnem življenju, ki je na koncu ostalo prazno in zapravljeno. Prav dostojanstvo pa je bila naša iztočnica pri razvijanju debate, ki smo jo poskusile razčleniti in razumeti tako takrat kot danes. Zaključile smo z odprto mislijo, ali dostojanstvo danes sploh še obstaja? Leta 1989 je Išiguro za Ostanke dneva prejel Bookerjevo nagrado, eno najbolj prestižnih literarnih nagrad v angleško govorečem svetu. Za slovenski prevod romana pa je Srečko Fišer dobil Sovretovo nagrado.

Anja Slana,
bralni klub Bralne lučke

Sončne opekline

BESEDILO: REBEKA KOŽELJ, mag. farm.

Čas poletja je za večino čas oddiha, ko si lahko privoščimo poležavanje na morski obali, na gozdni jasi v hribih ali pa kar na domačem vrtu. Vsi vemo, kako sončna svetloba blagodejno vpliva na naše počutje, poleg tega pa ima tudi pomembno vlogo pri nastajanju vitamina D v koži. Kar je najpomembnejše, je zmernost pri izpostavljanju soncu in upoštevanje že dolgo znanih priporočil, sicer se nam hitro lahko zgodi, da si prideltamo škodo – sončne opekline ali celo sončarico, ki je lahko precej nevarno stanje in zahteva obisk zdravnika.

Vrste sončnih opeklin

Pri sončnih opeklinah pride do poškodbe kože zaradi UV žarkov. Najprej nastopi rdečina in občutljivost na dotik. Na žalost se to zgodi šele 4 do 6 ur po izpostavljanju soncu, kar pomeni, da bomo omenjene opozorilne znake zaznali, ko bo že prepozno. V kolikor je koža globlje poškodovana, se poleg rdečine pojavi oteklina, mehurji, srbenje in bolečina. V tem primeru ne govorimo več o blagi stopnji sončnih opeklin, temveč o srednji stopnji. Če pride do še hujše poškodbe kože, ko je prizadeta površina bela ali vijoličasta, na otip zmečhana in usnjata ter slabo občutljiva, govorimo o hudih opeklinah tretje stopnje, ki zahtevajo obisk zdravnika.

Kaj lahko naredimo preventivno, da ne pride do sončnih opeklin?

Najpomembnejše je, da se soncu ne izpostavljammo med 11. in 15. uro. Izpostavljene dele telesa pokrijemo z lahkimi in svetlimi oblačili ter nosimo pokrivalo in kakovostna sončna očala. Dele telesa, ki vseeno ostanejo izpostavljeni soncu, zaščitimo s pripravki za sonce z zaščito proti UVA in UVB žarkom. Še posebej moramo paziti na dojenčke in majhne otroke, saj je njihova koža še toliko bolj občutljiva. Pri uporabi zaščitnih krem moramo paziti, da uporabljamo kakovostne preparate, da jih nanašamo v zadostni meri ter nanose obnavljamo po obilnejšem kopanju ali znojenju.

Kako si lahko pomagamo pri sončnih opeklinah?

Če kljub preventivnim ukrepom pride do sončnih opeklin, se čimprej umaknemo v senco ter si pripravimo hladne obkladke. V ta namen lahko uporabimo tudi hladilne gele ali pa si pripravimo hladno kopel. Od naravnih izdelkov je pri opeklinah zelo blagodejen gel z izvlečkom aloje, ki kožo hitro ohladi ter dodatno oskrbi z vlago. Za hitrejšo regeneracijo kože lahko za samozdravljenje uporabite mazila, kreme in losjone, ki vsebujejo dekspantenol. V kolikor je prisotna srbečica, so v lekarnah brez recepta na voljo zdravila, ki zavirajo srbenje in zmanjšajo alergijski odziv.

**LEKARNIŠKA
PODRUŽNICA MORAVČE**
TRG SVOBODE 2, 1251 MORAVČE
WWW.MESTNELEKARNE.SI

DELOVNI ČAS
PONEDELJEK 12.00-19.00
TOREK 7.30-14.00
SREDA 13.00-19.00
ČETATEK 7.30-14.00
PETEK 7.30-14.00
PRVA SOBOTA V MESECU 8.00-12.00
(01) 777 02 45
LEKARNA.MORAVCE@MESTNELEKARNE.SI

Kdaj si lahko pomagamo sami in kdaj je potrebno k zdravniku?

Za samozdravljenje so primerne sončne opekline blage do srednje stopnje, kjer ni prizadeta več kot tretjina kože telesa. Te opekline so izražene kot rdečina, blaga oteklin, prisotnost manjših mehurjev. Opečeni deli so vroči, lahko srbi, niso pa preveč boleči. Hkrati je pomembno, da je splošno počutje brez posebnosti.

V kolikor gre za opekline hujše stopnje ali pa je prisotna splošna vročinska izčrpanost, ki jo spremljajo utrujenost, bruhanje, bleda koža, mišični krči in obilno znojenje, gre lahko za resnejše stanje pojava sončarice. V tem primeru je obisk zdravnika nujen. Prav tako moramo biti bolj pozorni pri dojenčkih, majhnih otrocih, ljudeh, starejših od 65 let ter nosečnicah. Za omenjene skupine je samozdravljenje priporočljivo le v primeru blažjih opeklin.

Za zaključek

Da bomo lahko sončne dneve in dopustniške dni izkoristili brez nepotrebnih nevšečnosti, ki se pojavijo po pretiranem izpostavljanju sončnim žarkom, so najpomembnejši in najučinkovitejši preventivni ukrepi. Žal je še vedno v modi lepo zagorela poletna polt, ki pa žal kaže na obrambno reakcijo kože po izpostavljanju UV žarkom. Že dolgo je znano, da pretirano sončenje povzroča pospešeno staranje kože in povečuje tveganje za morebitni kasnejši nastanek različnih vrst kožnega raka. A da ne bomo pretirano zaskrbljeni, naj omenimo, da je zmerno in odgovorno izpostavljanje sončnim žarkom tudi blagodejno za naše telo in dobro počutje. Pred odhodom na dopust zato poskrbite za vašo domačo lekarno. V Javnem zavodu Mestne lekarne vam bomo pri tem z veseljem svetovali.

(Vir: Samozdravljenje – priročnik za bolnike, SFD, 2011)

BREZPLAČNI PREVOZI ZA STAROSTNIKE V OBČINI MORAVČE - S SRCEM NA POTI

Občina Moravče je vključena v vseslovenski humanitarni projekt za mobilnost starejših PROSTOFER, s katerim se izvajajo brezplačni prevozi starejših občanov.

Komu je namenjen Prostofer?

Brezplačni prevozi so namenjeni vsem tistim starejšim, ki:

- ne vozijo sami,
- nimajo sorodnikov, ki bi imeli prosti čas takrat, ko potrebujejo prevoz,
- imajo nižje mesečne dohodke,
- imajo slabše povezave z javnimi prevoznimi sredstvi.

Brezplačni prevozi starejšim omogočajo lažjo dostopnost do zdravniške oskrbe (npr. v zdravstveni dom, bolnišnice), javnih ustanov (občine, upravne enote), trgovinskih centrov ipd.

Kaj je potrebno storiti, če se želite dogovoriti za brezplačni prevoz?

Uporabnik, ki potrebuje brezplačni prevoz, naredi naslednje:

1. Pokliče na **brezplačno številko 080 10 10**.
2. V komunikacijskem centru zabeleži njegove podatke in lokacijo prevoza. Klicni center nato obvesti prostovoljnega voznika o prevozu in to sporoči uporabniku, za katerega se opravi prevoz.
3. Vozilo zagotovi OBČINA MORAVČE, poskrbljeno je tudi za zavarovanje tako voznika kot sopotnikov.
4. **Klicni center je na voljo za rezervacije prevozov uporabnikov vsak delovnik med 8. in 18. uro, rezervacijo prevoza pa je potrebno najaviti vsaj tri dni pred izvedbo storitve.**
5. Vozniki prostovoljci bodo prevoze opravljali od ponedeljka do petka med 8. in 16. uro, izjemoma pa se lahko dnevi in ure tudi prilagodijo potrebam.

V kolikor bo zaradi poslabšanja epidemioloških razmer prišlo do sprememb pri izvajanju prevozov starejših, vas bomo o tem obveščali preko objav na občinski spletni strani www.moravce.si

PROSTOFER
PROSTOVOLJNI ŠOFER

280 metrov do Amerike

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: ALBINA MOČILNIKAR

Prebivalcem severnega dela občine je pot na Mohor dobro poznana. Dober kilometer pred vrhom Mohorja se je ob zaključku vasi Pogled asfaltirana pot spremenila v makadamsko. Strmi klanec mimo vodohrana ni bil neprijeten le za vožnjo z motornimi vozili, ampak marsikdaj ob večjih nalivih tudi neprehoden. Na več mestih razrito makadamsko vozišče je bilo tudi razlog za zdrse kolesarjev in pešcev.

V mesecu aprilu so se začela izvajati več let pričakovana gradbena dela. In v petek, 26. maja, je župan v svojem nagovoru ob odprtju nove pridobitve prisotnim občankam in občanom vasi Pogled in Mohor zaželel varno vožnjo po prenovljenem odseku ceste. Pomembno pridobitev je blagoslovil župnik Kancijan Čižman, ki je investicijo prav tako pozdravil, saj omogoča lažji dostop do prenovljene cerkvice sv. Mohorja in Fortunata.

Pot do doma Duhovnih vaj na svetem Mohorju je tako postala prijaznejša tudi do obiskovalcev, ki jim je klanec povzročal nepredvidene vozniske izzive, še posebej v primeru prestavljanja v nižjo prestavo sredi klanca. Najstrmejši klanec je asfaltiran. Tik pod vrhom na ureditev in prijetne voznike izkušnje čaka še 280 m.

Kot je svoje veselje nad pridobitvijo simpatično opisala domačinka Veri Zajc, ki stanuje na Mohorju in se večkrat dnevno vozi po strmi gozdni cesti: »Ta cesta, to je zdaj zlata vredna, to je cela Amerika! Veš kolikokrat sem se namatrala na tem klancu, zdaj pa kar padem čez.«

Tudi lastniki travnikov, predvsem na severnem delu poti, investicijo pozdravljajo z olajšanjem. Zemljišč ob cesti ne bodo prekrivale zaplate peska, ki jih je vsako deževja odnašalo s ceste na okoliške travnike.

Pravo malo vaško slavlje, za katerega so ob odprtju asfaltiranega odseka poskrbeli domačini, je trajalo do poznih večernih ur. Tako malo metrov in tako veliko veselja.

Hvala Občini Moravče!

V gnezdišču Pr' Pekovc imajo tri mlade štokrljice

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: BOJANA DORIČ

Par štokrelj, ki že več let gnezdi v gnezdišču Pr' Pekovc na Trznu, ima tri mlade štokrljice. Že od konca marca so domači in mimoidoči opazovali, kaj se dogaja na gnezdišču.

Prvi je nanj priletel samec-štrk. Štokrljo, ki je priletela kakšen teden kasneje, je že čakalo urejeno gnezdo. Nestrpno smo pogledovali na gnezdo in čakali, kdaj se bodo prikazale male glavice. V začetku junija smo jih dočakali. Kar tri male glavice so pokukale iz gnezda. Za starša se je začelo naporno hranjenje.

Štokrlji izmenično iščeta svoj plen po bližnjih in daljnih travnikih, ob potokih in močvirjih. Prehranjujejo se z mišmi, žabami, s kačami, z žuželkami in deževniki. Hrano, ki jo odrasla štokrlja pogoltne, izbljuva malim štokrljicam, te pa jo požrešno pohlastajo.

Do začetka avgusta se morajo mladički dobro okrepiti in zrasti, saj jih ob koncu poletja čaka dolga pot na jug.

Oznanilo.

Podpisano županstvo naznanja, da je visoka vlada dovolila **nov semenj na torek po sv. Jerneji v Moravčah**, in vabi k obilni udeležbi.

Županstvo Moravče, dne 9. julija 1890.

(545 2)

Ignacij Klopčič, župan.

Oznanilo za sejem v Moravčah pred 133. leti
(Slovenski narod, 23, 2. avgust, 1890, št. 176)

Igra »Slehernik«

pred 87. leti

(Slovenec, 64,

18. julij 1936, št. 162 a)

Moravče

V nedeljo, 12. julija, je župni urad kot zastopnik moravške fars priredil pred župno cerkvijo v Moravčah igro »Slehernik« (prevod Otona Zupančiča). Izid igre je pokazal popoln moralni uspeh, saj so vsi igralci — po večini sama kmečka dekleta in fantje — svoje vloge od Slehernika pa do zadnjega služabnika tako izborno rešili, da je bila vsa ogromna innožica gledalcev presenečena, ker še ni videla na domačih tleh takih predstav. Prireditelj je posebno še povzdignila električna luč, ki je prvič in nalašč za to prireditelj pripravljena, osvetlila moravški trg. — Da bi bilo omogočeno vsem onim, ki v nedeljo iz katerikoli vzrokov niso mogli prisostvovati tej krasni ter do sedaj edinstveni predstavi v moravški dolini, se bo igra ponovila v nedeljo, 19. julija, ob 9 zvečer. Vse bližnje in daljne sosede vljudno vabimo, da se nedeljske predstave udeležijo.

--- Raznoterosti iz Moravč. --- Letos je pri nas huda ura in strela že v spomladi hudo gospodarila. Malo dni je, da bi ne bilo naliva, grmenja in strele. Posebno goro sv. Valentina je naliv s točo že dvakrat hudo obiskal ter odplaval veliko rodovitne zemlje ter tako njive občutno oškodoval. V sredo 30. maja zvečer ob polu 8. uri napravilo se je zopet neurje okoli gore sv. Nikolaja nad Kresnicami. V Cerkev sv. Nikolaja je treščilo trikrat. Prvič v strelod, kateremu je odbilo ost iz platine ter odvodilno kupreno vrv dvakrat pretrgalo. Nato je treščilo v zvonikovo streho, jo preklalo ter več tramovja in ves podstrešni zidec daleč okoli razmetalo. Nato je treščilo na drugem koncu cerkve v velika vrata, jih popolnoma razdrobilo in trske razmetalo, razdrobilo prag, poškodovalo betonirani tlak, odbilo nekaj omare na koru ter v njej shranjeno novo bandero zelo osmodilo, posebno zlato. Hudo je poškodovalo tudi streho in zidovje. Vsa škoda znaša z vožnjo in potrebnimi odri gotovo čez 600 kron. Velika sreča je, da se ni streha vnela, ker bi gašenje na visokem hribu bilo nemogoče. Bog nas varuj hude ure, toče in strele, ker polje in sadno drevje vse prav lep sad obeta. Zidamo tudi novo kapelo žalostne M. B. na Hribcih, kar se je nameravalo že veliko let. Do binkošti postavljeno je bilo že postrešno ogrodje. S tem spolnila se je želja dobrim Moravčanom, zato pa tudi tako radi pomagajo z delom, vožnjo, kamnom, peskom, apnom, lesom in drugimi potrebščinami, kakor tudi z denarnimi potrebščinami. Zidana je kapela vsa samo z obrezanim kamnom in cementom, obokana bo z opko, pokrita pa s škrlom. Imela bo tudi ličen zvonik in spredaj prostorno lopo.

Raznoterosti iz Moravč pred 117. leti
(Slovenec, 34, 11. junij 1906, št. 132)

Zapise in zanimivosti
iz Moravške zgodovine
zbira in ureja
Bogomil Brvar

Čebelarstvo v Kamniškem okraju.

I. Mayer v Dobu.

V. Moravški kot.

Moravški kot je svet zase. Podoben je velikanski kotlini — skledi, obrobljeni od vseh strani s srednje visokim gričevjem. V sredini, na dnu leži prijazni trg Moravče, prastar kraj, ki je imel že leta 1298. župnijo. Danes je sedež dekanata. Posebna krasota Moravč je Limbarska gora ali Sv. Valentin, kamor prihaja leto za letom nebroj romarjev. Pa tudi turisti kaj radi zahajajo na to lepo razgledno točko. Vrh gore je bil pred stoletji močilen grad, ki ga omenjajo stare listine že leta 1156. V neposredni bližini Moravč v Zagorici je bil rojen Jurij baron Vega (Veha), slavni matematik in izumitelj »bombe«. Moravska okolica je bogata kaolina, svetlorumenega peska, ki ga rabijo za izdelovanje porcelana in v livarnah za železo. V južnem obrobem gorovju leži Sv. Trojica, vidna celo iz Ljubljane. Tudi semkaj prihajajo zelo radi turisti zaradi lepega obsežnega razgleda, posebno po prekrasni Gorenjski in Kamniških planinah.

V kotlini sami leže občine Moravče, Drtija in Peče. Vendar prštevam sem še Krtino in južneje ležečo občino Brezovico (Sv. Trojica).

Celotna pokrajina meri 70 km² in prihaja za nas čebelarje v poštev kot pašno polje le nekaj nad polovico, t. j. nekako 38 km². Ze v uvodu sem omenil, da je bilo tod čebelarstvo v davnih časih zelo razvito. V zadnjem času so se razmere obrnile na bolje. O tem priča veliko število panjev (letos nad 500!).

Okoliš	Sveta Trojica	Limba	Peč	Drtija	Skupaj
1. Krtina	15	138	20	51	209
2. Vrhpolje	14	111	5	—	116
3. Moravče	55	322	48	28	398
4. Peče	19	73	49	2	124
Skupno	103	644	122	81	847

V vsem predelu so 103 čebelarji, ki so prezimili letos 847 panjev ali na km² po 22 panjev.

Od nekdanj je tu doma čista čebelna pasma, zdrava in rojiva. Domačini čebelarijo ponajveč še v kranjcih, ki jih vsako leto mnogo prodajo drugam.

Čebelarstvo v »Moravškem kotu« pred 93. leti
(Slovenski čebelar, 33, 1930, št. 7)

Zaključna prireditev projekta Vegova pot v šolo

BESEDILO: BOJANA DORIČ in DANICA JANČAR, FOTOGRAFIJE: BOJANA DORIČ in BRANKA BIZJAN

Zaključno prireditvijo projekta Vegova pot v šolo, ki smo jo vsi udeleženci projekta prejeli s strani Občine Moravče, se je končalo delo na projektu, katerega začetki segajo v leto 2019. Zaključna prireditev je potekala v petek, 23. junija, ob 20.15 uri v parku v središču Moravč, kjer je sicer prva, izhodiščna točka Vegove poti iz Moravč proti Vegovi rodni Zagorici ali zadnja, končna točka za tiste pohodnike, ki se iz Zagorice spustijo v Moravče.

Pohodniki zaključnega pohoda smo bili zadovoljni, ker nam je nevihta prizanesla. Pohod je potekal po načrtani trasi, opremljeni s 14 tablam, na katerih so besedila z opisi življenja in dela matematika Jurija Vege in habitati. Ta dan smo imeli v načrtu priti do 8. table v Zg. Tuštanju. Pot smo z lahkoto prehodili, se vrnili pravočasno na začetek zaključne prireditve in tako s pohodom simbolično zaključili projekt.

Kulturni program ob sklenitvi projekta

Vparku smo se pridružili nastopajočim in vsem vabljenim, ki so v projektu sodelovali. Po uvodni pesmi upokojenskega pevskega zbora pod vodstvom Mileta Kokalja in pozdravu udeležencem prireditve, je povezovalka Mira prebrala opis projekta, ki ga je pripravila Danica Jančar, saj je bila vseskozi med najbolj aktivnimi člani. Tako smo slišali, da so bili

začetki aktivnosti za postavitve Vegove poti v letu 2008, ko je bila s strani TD Dolsko dana pobuda za ureditev poti. Na prvem sestanku v januarju 2010 je bilo dogovorjeno sodelovanje med obema občinama in v nadaljevanju sodelovanje z OŠ Jurija Vege Moravče in Turističnim društvom Moravče.

Pot iz Dolskega do Zagorice je bila urejena z vsemi označbami in opremljena s tablami v juniju 2013. Drugi, daljši del poti, ki jo je mali Jurij ubiral, ko je hodil v moravško nedeljsko šolo, se zato imenuje **VEGOVA POT V ŠOLO**. Na oživitve te zamisli je bilo treba čakati do leta 2019, ko je bila odana prijava na LAS razpis, nekoliko kasneje pa so bila določena okvirna mesta za postavitve tabel.

Korona je upočasnila izvedbo projekta

Prva faza projekta Vegova pot v šolo je bila zaključena v juniju 2021. Obsegala je postavitve 14 tabel o življenju in znanstvenem delu Jurija Vege ter 7 tabel o habitatih ob Vegovi poti.

Pet tabel je opremljenih tudi s skrajšanim besedilom v Braillovi pisavi in tako omogoča pohod po manj zahtevnem začetnem delu poti tudi slepim in slabovidnim.

Članici in član Društva rokodelcev – Rokodelskega centra Moravče so pomembno prispevali tudi v času priprave in oddaje projekta. Branka Bizjan je povezala posamezne akterje ter podala predloge glede dejanskega poteka poti, Janez Vidic je pomagal pri pridobivanju soglasij, Tatjana Čop pa je projekt v celoti napisala in ga pripravila za oddajo.

Druga faza je potekala zadnji 2 leti in je vsebovala naslednje aktivnosti: priprava vsebin, oblikovanje in izdelava spremljajočih publikacij, brošure o življenju in delu Jurija Vege, o habitatih in o fitnesu na prostem, oblikovanje učnih listov in avdiovideo predstavitev, postavitve fitnesa na prostem, izobraževanje lokalnih vodnikov in vaditeljev fitnesa, priprava tematskih *pohodov in njihova izvedba s pilotnimi skupinami ter zaključek projekta*. Nosilec projekta Vegova pot v šolo je bila Občina Moravče, partnerji pa so bili: Občina Dol pri Ljubljani, Turistično društvo Moravče, Društvo rokodelcev – Rokodelski center Moravče in Športno društvo Zagorica. Povezovalka je podrobno opisala posamezne aktivnosti projekta od začetka do konca.

Ob zaključku se je najlepše zahvalila prav vsem, ki so kadarkoli in kakorkoli prispevali, da je projekt Vegova pot v šolo stekel in se tudi dokončal: Mitji Bratunu iz LAS-a Srce Slovenije, Željku Saviču, županu Občine Dol, koordinatorki Petri Pergar in vsem članicam in članom partnerskih društev za njihov prispevek v naravi. Predvsem veljala zahvala, da je projekt zaživel, županu dr. Milanu Balažicu za željo, za pobudo, za njegove ideje in finančni prispevek Občine Moravče.

Z zaključno prireditvijo se je projekt zaključil in vstopa v vsakdanjik domačinom in obiskovalcem od drugod.

Gremo v kino - Zaključna delavnica projekta »Učenje za življenje«

BESEDILO: TJAŠA VEHOVEC in KATJA OREHEK, CSD OSV

Za zaključek šolskega leta smo na Centru za socialno delo Osrednja Slovenija – vzhod, enoti Domžale v sodelovanju s Kulturnim domom Franca Bernika Domžale organizirali ogled animirane pustolovščine z naslovom »Elementi«. V mestu, kjer živijo elementi ognja,

vode, zemlje in zraka, sta ognjevito mlado dekle Žarna in pogumni vodni fant Val odkrila nekaj elementarnega: koliko imata pravzaprav skupnega, ne glede na to, da sta ogenj in voda.

Risanka je prinesla lepo sporočilo za življenje: ne glede na to da smo si med seboj tako različni, vedno lahko najdemo nekaj skupnega, kar nas povezuje in bogati. Zagotovo so med nami prijateljske vezi, ki jih uspešno tkemo tekom našega sodelovanja z otroki in prostovoljci v okviru našega projekta.

Iskreno se zahvaljujemo Kulturnemu domu Franca Bernika za ogled risanega filma in gospe Lučki Berlot za poučen pogovor po ogledu risanke.

Moto Klub Rokovnjači - 20 let

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: MOTO KLUB ROKOVNJAČI

Zapis iz Stražarjeve knjige Črni graben: »Leta 1979 se je pri AMD Lukovica osnoval Motoklub Ljubljana. Vanj so se vključili člani s težkimi motorji ...« je bil ob prelomu tisočletja, za takrat mlade fante iz Lukovice in okolice kot gorivo za pogon k doseg cilja – ustanovitev moto kluba. Z idejo in pobudo k potrditvi smo se leta 2002 udeležili sestanka upravnega odbora AMD Lukovica, z namenom predstavitve programa delovanja moto kluba. Odbor je zamisel podprl, tako je bila 6. marca 2003, v Avto moto društvu Lukovica, ustanovljena sekcija motoristov Moto klub Rokovnjači.

20
03
motoklubrokovnjači

Osnovni namen delovanja društva je širjenje moto kulture med prebivalstvom in povezovanje le teh z družabnimi dogodki. Uspešno sodelujemo z matičnim društvom, večkrat združimo moči in si pomagamo pri izpeljavi obsežnejših projektov. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo posameznikom in podjetjem, ki so nam prisluhnili in pomagali na naši poti.

Vsa leta delovanja moto kluba vožni red (načrt dela) sestavljajo vsakoletni tradicionalni dogodki: otvoritvena vožnja, strokovna vikend ekskurzija, krvodajalska akcija – Motorist za življenje, nočna vožnja, klubski pohod, moto piknik, zaključna vožnja in prednovoletna zabava. V celotni zgodovini delovanja ste nas lahko obiskali na Zimskih moto taborih, tekmovalju s pležuhi na smučišču Kandrše in kasneje v Turnšah (2005–2015) ter propagandnih večerih (2003–2008) pri Roku v Krtini in Furmanu v Lukovici. Tudi vztrajnostne dirke z mopedi – Velika nagrada Lukovice pri Avto Kveder v Lukovici so bile v letih od 2015 do 2018 odmevne. Praznovanje 10-letnice delovanja – Moto dan ob Gradiškem jezeru (2013) s koncertom Ane Papedan nam je ostalo v lepem spominu. V vseh teh letih se je nabralo tudi kaj edinstvenih akcij: sodelovanje v TV kvizu, peka palačink brezdomcem, obisk tovarne Akrapovič, spremstvo kolesarskih dirk in starodobnikov, pohod z mopedom na Triglav, poroke naših članov in prijateljev, udeležbe na vztrajnostnih dirkah mopedov, amaterskem mini moto prvenstvu, moto tabori za otroke, snemanje prispevkov MTV Adria, obiski moto sejmov in srečanj v Sloveniji in tujini ... Še več informacij vas čaka na

www.mkrokovnjaci.com. Najbolj vztrajni člani Moto kluba Rokovnjači sestankujemo vsako sredo zvečer. Prihajamo iz Lukovice, Moravč, Zagorja, Domžal, Kamnika, Mengša in Ljubljane.

Društveni duh deluje, kadar so člani povezani, za kar je potrebno delo, zabava, razumevanje in skrb. V Moto klubu Rokovnjači se bomo še naprej prizadevali vzdrževati moto sceno v naši okolici, organizirati vodene skupinske vožnje, ponuditi izmenjavo izkušenj v vožnji in vzdrževanju jeklenih konjičkov, organizirati zanimive dogodke za vse somišljenike in širšo družbo.

Praznovanje 20. obletnice delovanja bomo obeležili v soboto, 2. septembra, na našem placu v Vrbi, za kar pripravljamo dogodek spanoramsko vožnjo, stojnicami, otroškim odrom in večernim koncertom skupine Orlek. Lepo vabljeni!

Pletar na medgeneracijskem druženju

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: BOJANA DORIČ

Pletarska šola Iztoka Urbanija se je sklenila v aprilu z veliko razstavo pletarskih izdelkov, a se s tem za mentorja Iztoka delo ni končalo. Vabila na sejme in razna druženja prihajajo na njegov naslov vse leto. Iztok rad deli svoje znanje pletarstva vsakemu, ki ga zanima in zato se udeleži prireditev, če je le mogoče.

Maja se je udeležil Bibi-nega popoldneva v Vrtcu Najdihojca v Ljubljani. Na igrišču enote Biba je 30. maja potekalo Medgeneracijsko druženje. Prizadevni organizatorji so pripravili delavnice in igre za vse generacije. Obiskovalci so

se lahko družili z gasilci, čebelarji, klekljaricami in pletarjem. Vsak udeleženec je našel razvedrilo ali dejavnost, v kateri se je preizkusil. Iztok je prikazoval osnove pletenja in z malo truda je vsakemu

uspelo narediti manjši peharček. Iztoku je popoldan hitro minil v družbi ustvarjalnih ljudi, ki želijo staro obrt, pletarstvo, ohraniti za nadaljnje rodove.

Občni zbor domžalskega odbora PVD SEVER

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: TONE HABJANIČ

Sredi meseca aprila smo se zbrali na občnem zboru člani Policijsko-veteranskega društva SEVER, Odbor Domžale.

Predsednik društva Maksimiljan Karba je zaradi zdravstvenegastanja prepustil vodenje občnega zbora članu Janezu Romu. Ta je pozdravil vse navzoče. Med vabljenimi gosti sta bila tudi podpredsednik in tajnik ljubljanskega območja SEVER Emerik Peterka in Gojo Keren.

Prebran je bil dnevni red zbora, sledilo je poročilo o delu v lanskem letu. Predsedujoči je poudaril, da so bila opravljena skoraj vsa načrtana dela. Člani so se udeleževali načrtovanih prireditev ter dogodkov v letu, ki je za nami. Pozval nas je k še večji udeležbi na prihodnjih dogajanjih ter podal načrt dela za letošnje leto.

V nadaljevanju nas je nagovoril podpredsednik Emerik Peterka. Rekel je, da društvo šteje preko tisoč članov, da so se udeležili številnih prireditev, tudi športnih in družabnih dogodkov. Dejal je, da so bila zaslužnim članom podeljena priznanja in medalje, skratka, dela je bilo veliko in misli, da smo ga uspešno opravili. Z minuto molka smo se spomnili tudi članov, ki so umrli tekom lanskega leta. Sledila je predstavitev zanimive knjige člana društva SEVER Branka Celarja z naslovom Slovenija in njene meje.

Nato nas je predsedujoči seznanil z boleznijo Maksa Karbe, ki je vse od začetka, to je preko trideset let, opravljal dela predsednika društva SEVER Domžale, a žal tega dela ne more več opravljati. Soglasno je bil sprejet sklep o razrešitvi dosedanjega in izvolitvi predlaganega novega predsednika PVD SEVER Domžale, Iva Jereba. Z dvigom rok so bila soglasno sprejeta tudi vsa ostala poročila.

Ob koncu se je predsedujoči zahvalil Maksu Karbi za vse narejeno, za ves trud, ki ga je vlagal in skrbel za delovanje društva. Z zahvalo in aplavzom smo se na njegove besede odzvali vsi navzoči. Seveda smo prisluhnili tudi kratkemu čustvenemu zahvalnemu nagovoru Maksa Karbe, ki ga je sklenil z besedami: »Želim vam uspešno delo tudi v bodoče.«

Za učinkovit nadzor nad uporabo vohunske programske opreme in umetne inteligence

BESEDILO: LJUDMILA NOVAK, poslanka Evropskega parlamenta

VEvropskem parlamentu smo sprejeli resolucijo o reformah, potrebnih za preprečevanje zlorab vohunske programske opreme. Gre za rezultat dela parlamentarnega odbora Pegasus, v katerem sem tudi sama sodelovala kot evropska poslanka.

Na podlagi enoletne preiskave o uporabi vohunskega programa Pegasus in podobne vohunske opreme za nadzor smo ugotovili, da je nezakonita uporaba vohunske programske opreme ogrozila demokracijo v določenih državah EU, kot so Poljska, Madžarska, Grčija.

Madžarsko in Poljsko smo pozvali, naj spoštujejo sodbene Evropskega sodišča za človekove pravice in ponovno vzpostavita neodvisnost sodstva in nadzorne organe. Državi morata pri tem pred morebitno namestitvijo vohunske programske opreme pridobiti posebno neodvisno sodno odobritev, uvesti verodostojne preiskave primerov zlorab ter poskrbeti, da bodo imeli državljani dostop do učinkovitih pravnih sredstev.

Grško vlado pa smo v parlamentu pozvali, naj nujno ponovno vzpostavi in okrepi institucionalna in pravna varovala, vključno z učinkovitimi predhodnimi pregledi o namenskosti uporabe vohunske programske opreme.

Vohunska programska oprema je lahko učinkovito orodje v boju proti kriminalu, a hkrati tudi predstavlja tveganje za pravno državo in temeljne človekove pravice. Pričakujem, da se bodo na ravni EU uvedla jasna pravila za vohunsko programsko opremo, ki jo uporabljajo organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj.

Za jasne okvire pri uporabi umetne inteligence

VEvropskem parlamentu pa smo potrdili tudi pogajalsko izhodišče o aktu o umetni inteligenci, v katerem smo se zavzeli za strožji nadzor umetne inteligence (AI). Prepričana sem, da bi morali sistemi umetne inteligence varovati zdravje, varnost, temeljne pravice in demokracijo ter blažiti tveganja tovrstne uporabe.

Pravila, ki bodo urejala umetno inteligenco, bodo morala temeljiti na ravni tveganja, pri čemer bodo morali biti sistemi z nesprejemljivo ravno tveganja za varnost ljudi strogo prepovedani.

Slednje bo veljalo za diskriminatorne sisteme, kot so biometrični sistemi za identifikacijo na daljavo v realnem času na javno dostopnih mestih, pa tudi sistemi za poznejšo identifikacijo. Med takšne spadajo tudi policijski sistemi, ki temeljijo na podlagi profiliranja, lokacije ali preteklega kaznivega ravnanja in sistemi za prepoznavanje čustev.

*Mirno in spokojno si zaspala,
v večni sen od nas odpotovala.
Naj bo srečno tvoje potovanje
in pogosto vračaj se nam v sanje.*

Zahvala

Svojo življenjsko pot je v 67. letu starosti sklenila naša draga žena, mami, babica, prababica, sestra in teta

Nada Križman,

ROJENA NOVAK IZ KOKOŠENJ.

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo župniku Kancijanu Čižmanu za slovesno mašo, pogrebni službi Vrbančič ter Ivici Zupančič za lep govor na pogrebu.

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, za sveče, cvetje in za to, da so jo pospremili na njeni zadnji poti!

Hvala vsem, ki jo ohranjate v lepem spominu
in postojite ob njenem grobu.

Vsi njeni

ZB ZA VREDNOTE NOB MORAVČE

vabi na

SPOMINSKO SVEČANOST OB 80. OBLETNICI HUDIH BOJEV NA MUROVICI

in v spomin

TRIINDVAJSETIM PADLIM PARTIZANOM TER AKTIVISTOM,

ki bo v soboto, 26. avgusta 2023, ob 11. uri
pri spomeniku – grobišču v Veliki vasi.

Slavnostna govornica bo članica
predsedstva ZZB Slovenije
prof. dr. Ljubica Jelušič.

Lepo vabljeni!

Avtotohiša
KRULC

Sklepanje avtomobilskih zavarovanj

NOVO SAVA
ZAVAROVALNICA

 triglav

 Urša Rems Brodar www.nissan-krulc.si ursa.rems@nissan-krulc.si 031-362-397

Nudimo tudi

Cenitve kasko škod in karoserijska popravila
vse znamke vozil / traktorjev / delovnih strojev

MIZARSTVO AVBELJ

IZDELAVA POHIŠTVA PO NAROČILU

www.mizarstvo-avbelj.si
info@mizarstvo-avbelj.si
Stegne 1, 1251 Moravče
GSM: 041 641 446

GOSTILNA IN PICERIJA

**DOSTAVA
HRANE
NA DOM**

tel.: 01 723 28 83
gsm: 040 144 783

Trg Svobode 15, 1251 Moravče
<https://www.facebook.com/PicerijapriJurku>

BARVE LAKI PIRC

Sončna ulica 1a, Domžale - Vir
NASPROTI TRGOVINE HOFER
051 647 602

ODPRTO ŽE OD 6. URE
BARVE, AVTOLAKI, ČISTILA ...

 3M **TEKNOS** **ALCEA C.A.R.F.I.T**

Očesna optika Krhlikar
Trg svobode 2, 1251 Moravče
T: 01 723 28 22, M: 040 709 232
optika.krhlikar.pe@gmail.com
www.optika-krhlikar.si

- brezplačna kontrola vida
- korekcijska očala
- sončna očala
- športna očala
- kontaktne leče

Renault care service
Živeli avtomobili za vse življenje

Ugodnosti
za lastnike
Renault vozil
iz občine Moravče

25% popust na originalno motorno olje

10% popust na servis in ostale storitve*

Renault priporoča Castrol

avtohiša KRULC www.avtohiša-krulc.si
☎ 01 72-31-200

*Zgoraj navedeni popusti veljajo za vse lastnike vozil Renault, ki imajo stalno ali začasno prebivališče v občini Moravče. *popust ne velja na kluče, kartice vbriga, drobn material ter ekološko takso. Popust ni časovno omejen in velja do preklica.

Novi Nissan Townstar

Za vsakdanje življenje, polno dogodivščin

Prostora prtljajnik (775 litrov)
Največ karnar 360°
Navigacijski sistem NissanConnect
in povezljive storitve

7 LET*
JAMSTVA

Avtotohiša KRULC

že več kot 30 let pooblaščen prodajalec in serviser vozil **NISSAN**

Cesta heroja Vasje 5, 1251 Moravče www.avtohiša-krulc.si

*Nissan 7-letno podaljšano jamstvo vgučuje 5 let jamstvo ali 100.000 km (3 leta tovarniške garancije in 2 leti Nissan podaljšano jamstvo) in dodaten 2 leti širše podaljšano jamstvo ali 100.000 km, kar nastopi prej. Podaljšano jamstvo Nissan Townstar završevalec "KRULC" in d.o.o. in velja za celotno tovarniško garancijo pod pogojem navedenim na izjavniški polji in knjižici podaljšane jamstva. Podaljšano jamstvo velja priči Nissan Financial Services za vsa pogodbe aktivirane do 30.6.2023. Nissan si pridružuje pravico, da predčasno zaključi akcijo ali jo podaljša. Slike so simbolične. Dostopnost omakazani opreme je odvisna od različice vozila. Pritrjujemo si pravico do napak v tisku. Kombinirana poraba goriva 6,8-17,0 km/l. Emisije CO₂: 103 - 195 g/km. Emisije akcije Euro6d Full. Emisije NO_x: 0,011 g/km. Emisije trdeni delci: 0,00022 g/km. lit. delcev (PM10): 0,54. Vrednosti meritev porabe in emisij ustrezajo novemu standardu meritev WLTP (gobalno usklajen postopek testiranja za lahka vozila). Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toskogredni plin, ki povzroča globalno ogrevanje. Imejte si v prometa osebniavbnih zrak in tako pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k ekstremno povzaranim koncentracijam praznirnega ozona delcev PM10 in PM2,5 ter dušikovih oksidov.

BORIS KOPITAR
SVETUJE

**PREVERITE SLUH IN
POSKRBITE ZANJ**

**POKLIČITE
ZA TERMIN
059 044 055**

**BREZPLAČNO
PREVERJANJE
SLUHA IN TESTIRANJE
SLUŠNIH APARATOV
BTC LJUBLJANA**

OBIŠČITE
AUDIOBM.SI

AUDIOBM
SLUŠNI CENTRI

Avtoservis Vesel

Anže Vesel s.p.

Češnjice 16b
1251 Moravče

T: 01 72 31 032
G: 041 288 075
info@servis-vesel.si

Odprto:
od ponedeljka do petka
od 8.00 do 17.00

- * servis in popravila vozil vseh znamk
- * priprava vozil za tehnični pregled
- * diagnostika vozil
- * kleparska dela
- * vulkanizerske storitve
- * brezplačno nadomestno vozilo

www.servis-vesel.si

TV - INTERNET

**Slovenski in tuji TV programi z Limbarske gore
in Krvavca - Kržišča. Brezžično do objekta!**

ZANESLJIVO IN UGODNO!

- TV OD 16C, INTERNET od 13C, MOBILNI TELEFON od 5C/mesec
- Najboljši športni, filmski, otroški in dokumentarni programi s podnapisi
- INTERNET in IPTV signal tudi s kamniškega gradu, Krima, Ambroža, Velike Planine, Zgornje Javoršice, Kališča, Rožična, Zasavske Svete gore, Peč, Črnavca, Slivne, Sv. Miklavža

040 997 007

www.zvezdatv.si
www.gorosan.com

Zvezda TV

ZANESLJIV SERVIS LCD TV